

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสนาสงครามวิทยา
อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

มดทา กระวีพนธ์

		๐
	29A5742412	294.35
		ม211ก
		2550
Title: การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสนาสงครามวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		

สารนิพนธ์เสนอเป็นรายงานชิ้นหนึ่งของภาควิชาศึกษาด้านหลักสูตรและงานศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สาขาวิชาสังคมวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

มลทา กระวีพันธ์

29A5742412

๐
294.35
ม211ก
2550

Title: การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า 2
อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

294, 35

ม 211ก ค-2

24 ก.ค. 57

เลขทะเบียน 5742412
เลขเรียกหนังสือ ม 290 ค 35
วันที่ 20 ก.ค. 57

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

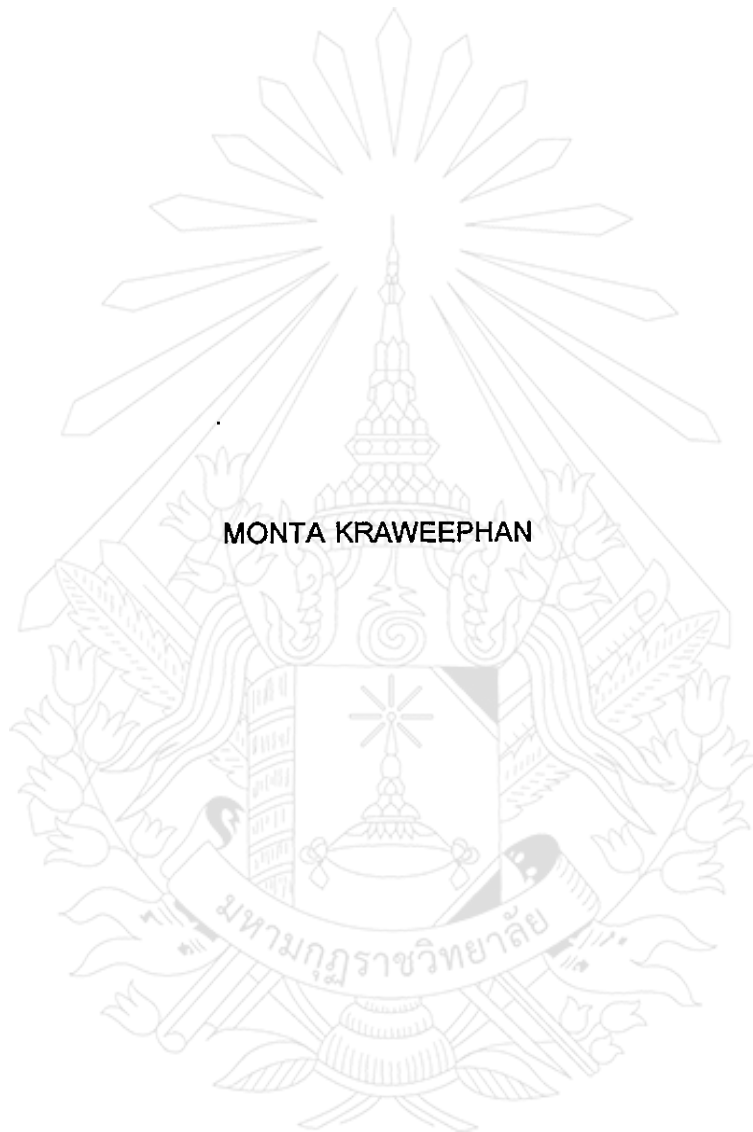
พุทธศักราช ๒๕๕๐

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่น ไม่สมควร

ใครคนนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

**A STUDY OF THE MORAL PRINCIPLE PRACTICE OF STUDENTS
IN SAOTHONGWITTAYA SCHOOL, RONPIBUL DISTRICT,
NAKHONSITHAMMARAT PROVINCE.**

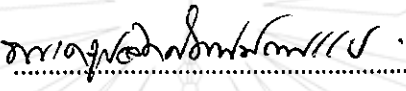

MONTA KRAWEEPHAN

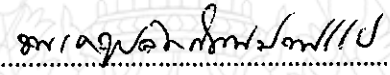
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF SOCIOLOGY
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2550 (2007)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา : นางสาวมลลดา กระจวีพันธ์
สาขาวิชา : สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดิเรก นุ่นกล้า

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

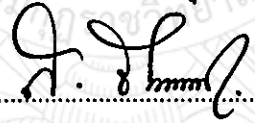

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

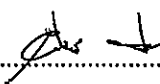
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ. ดิเรก นุ่นกล้า)

..... กรรมการ
(ผศ. พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร. ส่องศรี ชมภูวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : A Study of Moral Principle Practice of Students in Saothongwittaya
School,Ronpibul District, Nakhonsithammarat Province.

Student's Name : Miss Monta Kraweephan

Department : Sociology

Advisor : Dr. Detchat Treesap

Co-Advisor : Asst. Prof. Direk Nunklum

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn Dean of Graduate School
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn Chairman
(Phragrupaladsampipattanaviriyajarn)

D. Treesap Advisor
(Dr.Detchat Treesap)

Direk Nunklum Co-Advisor
(Asst. Prof. Direk Nunklum)

S. Chaimusik Member
(Asst. Emeritus. Prof. Dr.Sukit Chaimusik)

S. Chomphuwong Member
(Dr. Songsri Chomphuwong)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อนักศึกษา : นางสาวมลลดา กระจวีพันธ์

สาขาวิชา : สังคมวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดิเรก นุ่นกล้า

ปีการศึกษา : ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า ทั้งหมด ๑๓๑ คน โดยการสุ่มแบบตามลำดับชั้นแล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากอีกครั้ง เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามประมาณค่าแบบปลายเปิดและปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านความกตัญญูกตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน และด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้อยู่ในระดับปานกลาง

๒. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัญหาที่สำคัญอันดับแรกคือ อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กดีและเอาแต่ใจตนเอง รองลงมาเพื่อนชักชวน ส่วนข้อเสนอแนะ อันดับแรก คือ ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียนและรองลงมาคือพ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

Thematic Title : A Study of Moral Principle Practice of Students in Saothongwittaya School,Ronpibul District, Nakhonsithammarat Province.

Student's Name : Miss Monta Kraweephan

Department : Sociology

Advisor : Dr. Detchat Treesap

Co-Advisor : Asst. Prof. Direk Nunklam

Academic Year : B.E. 2550 (2007)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study the moral principle practice of students in Saothongwittaya school, Ronpibul district, Nakhonsithammarat province and the problems, suggestions to development morality of students in Saothongwittaya school. The samples used in study were 131 students in Saothongwittaya School. They were obtained by stratified random sampling and simple random sampling. The research instrument used to collect the data was the rating scale and open-ended questionnaires. The data were analyzed by the computer program SPSS for windows, and the statistics used in data analysis were percentage, means, and standard deviation.

The findings revealed as follows :

1. Students of Saothongwittaya school, Ronpibul district, Nakhonsithamma- rat province had the moral principle practice at high level when considered in each aspect arranged from high to low means, it was found out that gratitude, loving-kindness, honesty, unity, tolerance, and discipline in the high level. In other hand, responsibility, diligence, saving, love wisdom were at moderate level.

2. Problems and suggestions to develop morality of students in Saothongwittaya School, Ronpibul district, Nakhonsithammarat province were found that the main problems of students were stubbornness and selfishness, and the sub-main problem was misleading friends. The suggestions were as follows: first, the school should hold the Dhamma camp for all students in every classroom. Secondly, the parents and teachers should be good precedence for the students.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยกรรให้ความช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดีจาก ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ และผศ.ดิเรก นุ่นกล้า ที่ได้กรุณารับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ซึ่งท่านได้สละเวลาให้การชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระราชธรรมสุธี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช พระเทพสิริโสภณ เจ้าคณะจังหวัดนครศรีธรรมราช วัดวังตะวันตก พระอาจารย์ถวายเป็นความรู้ทางด้านพระสูตร พระมหาปริดา ขนติโสภโณ (ดร.) ดร.ประยงค์ ชูรักษ์ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ และดร.กันตภณ หนูทองแก้ว ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางตรวจสอบความถูกต้องเครื่องมือในการวิจัยและขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ และให้ความสะดวกในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการค้นคว้าข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะคุณครู และนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า วิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการติดต่อประสานงาน เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกท่าน

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตามบูชาแด่ผู้ที่มีจิตใจใฝ่ในทางธรรมทุกท่าน

มลลทา กระวีพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ คำนียามศัพท์เฉพาะ	๔
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรมของนักเรียน	๖
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน	๒๔
๒.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรมของนักเรียน	๓๐
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๗
๒.๕ สรุปกรอบแนวคิด	๔๐
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๑
๓.๑ ประชากรที่ศึกษา	๔๑
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๒
๓.๓ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๔๓
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	๔๔
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๔๔
๓.๗ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๖

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
๔.๑ สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป	๔๘
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๙
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ	๗๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๗
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๘๐
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๘๔
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๘๑
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๘๒
บรรณานุกรม	๘๖
ภาคผนวก	๙๐
ภาคผนวก ก	๙๑
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๙๒
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๙๓
ภาคผนวก ข	๙๗
หนังสือขอความขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	๙๘
แบบสอบถาม	๙๙
ประวัติผู้วิจัย	๑๐๓

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนก ตามระดับช่วงชั้นและเพศ	๔๑
ตารางที่ ๑.๑	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทั่วไป	๔๗
ตารางที่ ๒.๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๔๘
ตารางที่ ๒.๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๔๙
ตารางที่ ๒.๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความอดทน ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๕๐
ตารางที่ ๒.๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๕๑
ตารางที่ ๒.๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๕๒
ตารางที่ ๒.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าอำเภอร่อนพิบูลย์	๕๓

- ตารางที่ ๒.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ ๕๔
- ตารางที่ ๒.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความประหยัด ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ ๕๕
- ตารางที่ ๒.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความสามัคคี ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ ๕๖
- ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้รับผิดชอบ ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ ๕๗
- ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ ๕๘
- ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น ๕๙
- ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น ๖๐
- ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความอดทน ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น ๖๑
- ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น ๖๒
- ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น ๖๓

ตารางที่ ๒.๑๗	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๔
ตารางที่ ๒.๑๘	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๕
ตารางที่ ๒.๑๙	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความประหยัด ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๖
ตารางที่ ๒.๒๐	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความสามัคคี ของนักเรียนโรงเรียน เสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๗
ตารางที่ ๒.๒๑	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๘
ตารางที่ ๒.๒๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า จำแนกตามระดับช่วงชั้น	๖๙
ตารางที่ ๒.๒๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า	๗๐
ตารางที่ ๓.๑	แสดงจำนวน ร้อยละ ของปัญหา ในการปฏิบัติตาม หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า	๗๑
ตารางที่ ๓.๒	จำนวน ร้อยละ ของข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติตาม หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า	๗๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและในการที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ได้นั้น จะต้องเริ่มพัฒนาที่ประชากรซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นทรัพยากรที่มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยเฉพาะการศึกษามีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากที่สุด การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องทำให้คนมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะทำให้สังคมประเทศชาตินั้นอยู่กันอย่างสงบสุข

การศึกษาด้านจริยธรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสันติสุข เพราะมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันทั้งทางสร้างสรรค์และบ่อนทำลาย การปลูกฝังจริยธรรมจึงเป็นการสร้างคนให้มีจิตใจที่ประเสริฐ สมบูรณ์ มีคุณงามความดี ปฏิบัติต่อกันด้วยความรักความเมตตา จะนำมาซึ่งความสุขโดยทั่วกัน ผู้มีจริยธรรมสามารถปฏิบัติตนและดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง มีชีวิตอยู่อย่างมั่นใจ ก่อให้เกิดความมีระเบียบเรียบร้อย สามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้อย่างกว้างขวาง และมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต การพัฒนาจริยธรรมหรือการปลูกฝังจริยธรรมเป็นกระบวนการทางการศึกษาสร้างขึ้นได้ในครอบครัว โรงเรียน สถาบันศาสนาและสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาเพราะจริยธรรมมิได้เกิดขึ้นในตัวบุคคลโดยธรรมชาติ แต่ต้องอาศัยการอบรมสั่งสอน อย่างสม่ำเสมอ

ในการจัดการศึกษา จุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” จากจุดมุ่งหมายและหลักการของ พ.ร.บ. นี้ ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา โดยมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พ.ร.บ. ฉบับนี้ จึงเน้นให้มีการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในด้านต่างๆ ไม่เน้นเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งองค์ประกอบ

* กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

สำคัญที่เป็นหัวใจของการศึกษาที่ถูกละเลยไปมาก คือ คุณธรรมจริยธรรมอันเป็นรากฐานของการพัฒนามนุษย์ เมื่อคุณธรรมจริยธรรมถูกละเลย ผลตามมาก็คือ การมีคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำ ความ เป็นมนุษย์จึงไม่สมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ วางแนวการจัดการศึกษาเอาไว้ว่า การจัดการศึกษาทุกประเภท จะต้องเน้นความสำคัญให้มีความรู้คู่คุณธรรม นับว่าเป็นแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง เพราะการพัฒนาคนจะต้อง ให้มีความสำคัญทั้งด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กัน และในมาตรา ๒๔ การจัด กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๔๔ กำหนดไว้ว่า “หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม”^๖ นอกจากนี้สถานศึกษาต่าง ๆ ต้องนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยาจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ ๓ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ วิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือ “สภาพแวดล้อมน่าอยู่ นักเรียนใฝ่รู้คู่คุณธรรมจริยธรรม รู้ทันเทคโนโลยี” ขณะเดียวกันนักเรียนอยู่ใน ช่วงวัยรุ่นที่กำลังเจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคม ต้องการความเป็นอิสระ ก้าวร้าว ดื้อรั้น ชอบท้าทาย ทดลองกับสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ นอกจากนี้ ยังขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขาดระเบียบวินัย ทะเลาะวิวาท มีพฤติกรรมซู้สาว เสพสิ่งเสพติด และแต่ง กายไม่เรียบร้อย ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ มากมาย หากโรงเรียนไม่ดูแลเอาใจใส่ อบรมบ่มนิสัยด้วยการปลูกฝังจริยธรรมตั้งแต่เนิ่น ๆ ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนกำลังประสบอยู่ก็จะ สร้างความวุ่นวายมากยิ่งขึ้น ปัญหาเหล่านี้โรงเรียนสามารถดำเนินการแก้ไขเป็นการชั่วคราว เท่านั้นและเพียงบางส่วน ถ้าให้มีผลอย่างถาวร โรงเรียนต้องอาศัยแนวทางการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรมที่สำคัญสอดคล้องกับสภาพปัญหา โดยมีการวางแผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนอย่างเด่นชัด มีระบบ ขั้นตอนและมีประสิทธิภาพเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง

^๖ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓.

^๗ ฝ่ายวิชาการ, หลักสูตรสถานศึกษา, (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ : โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา, ๒๕๔๗), (อัดสำเนา).

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งรับหน้าที่เป็นหัวหน้างานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียน จึงตัดสินใจทำการศึกษากิจการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมทั้ง ๑๐ ด้านตามโครงสร้างหลักสูตรจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยซึ่งเป็นหลักจริยธรรมที่สามารถวัดพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเด่นชัด อันประกอบด้วย ด้านความใฝ่รู้ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความกตัญญูตเวที ด้านความประหยัด ด้านความสามัคคี และด้านความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนในด้านการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาแก้ไขปัญหา ปรับปรุงจริยธรรมของนักเรียนให้ตรงแนวทางและมีประสิทธิภาพเป็นอันดับต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริม พัฒนา การปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษา การปฏิบัติ ตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา ๑๐ ด้าน ดังนี้

๑. ความใฝ่รู้	๒. ความขยันหมั่นเพียร
๓. ความอดทน	๔. ความซื่อสัตย์สุจริต
๕. ความมีระเบียบวินัย	๖. ความเมตตากรุณา
๗. ความกตัญญูตเวที	๘. ความประหยัด
๙. ความสามัคคี	๑๐. ความรับผิดชอบ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๓๑ คน

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในสังคม

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของนักเรียนต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคม ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติในเรื่องที่สังคมโดยรวมนิยมชมชอบและให้การสนับสนุน ผู้ปฏิบัติเกิดความพึงพอใจ และนำมาซึ่งความสุขให้แก่บุคคลและสังคม รวมทั้งการกระทำที่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมและการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม ๑๐ ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความสามัคคี และความรับผิดชอบ โดยสังเคราะห์องค์ประกอบทางจริยธรรมทั้ง ๑๐ ด้าน จากวิชาจริยศึกษาของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) จุดมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้งนโยบาย วิสัยทัศน์และสภาพปัญหาปัจจุบันของโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา

โรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ซึ่งได้รับประกาศแต่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ปัจจุบันตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลเสาชิงช้า อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช วิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือสภาพแวดล้อมน่าอยู่ นักเรียนใฝ่รู้คู่คุณธรรมจริยธรรม รู้ทันเทคโนโลยี และจัดการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ช่วงชั้นที่ ๓ คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนวันละ ๕-๖ ชั่วโมง ประมาณปีละ ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ ชั่วโมง จัดสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตและ ช่วงชั้นที่ ๔ คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคมีเวลาเรียนวันละ ไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง ประมาณปีละไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง จัดสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียนตามความเหมาะสม มุ่งเน้นการศึกษาเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝัง
ความรู้ความสามารถและทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอ
รัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๒ ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตาม
หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๓ สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา และวางแผนพัฒนา
ปรับปรุงจริยธรรมของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอ
รัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารสำหรับเป็นแนวทางในการวาง
กรอบแนวความคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน
- ๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักจริยธรรมของนักเรียน
- ๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ สรุปกรอบแนวคิด

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่านักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติใน
หลักความถูกต้องทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
สอดคล้องตามหลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาอันดีงาม เช่น มีความกตัญญูต่อบุคคล ความอดทน
ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริตและความเมตตาเป็นต้น ในทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึง
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมไว้หลายประการเพราะจริยธรรมถือว่าเป็นเกณฑ์การตัดสินความถูกต้อง
ของความประพฤติโดยถือการกระทำเป็นหลัก การกระทำทุกอย่างจะดีหรือชั่วอยู่ที่ความตั้งใจที่
เรียกว่าเจตนา ถ้าเจตนากระทำความดีด้วยกาย วาจา และใจในแง่จริยธรรมตัดสินได้ว่านั่นคือ
ความถูกต้อง ถ้ามีเจตนาทำความชั่ว ด้วยกาย วาจาและใจก็สามารถตัดสินได้เช่นกันว่าการ
กระทำนั้นไม่ถูกต้องไม่ดี คำว่าเจตนาคือความตั้งใจที่เป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะจริยธรรมทาง
พระพุทธศาสนา ถ้าเจตนาบริสุทธิ์จะทำอะไรก็ยอมถูกต้องหมดถ้าเจตนาไม่บริสุทธิ์จะทำอะไรย่อม
ผิดหมด จะเห็นได้ว่าจริยธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงแก่ตนเอง
และบุคคลอื่นประโยชน์สุขตนเองมุ่งทั้งในภพนี้และภพต่อไปและจุดมุ่งหมายสูงสุดคือพระนิพพาน
จริยธรรมถือเป็นหลักปฏิบัติที่พิสูจน์ได้และทดลองปฏิบัติจนเห็นผลด้วยตนเองได้ มีแนวทางที่
ปฏิบัติและเป้าหมายที่ชัดเจน รอแต่คนมาพิสูจน์ความจริง น้อมไปปฏิบัติตามก็จะเห็นผล

ปฏิบัติกระทำไม่ได้ขึ้นอยู่กับพระพุทธเจ้าการปฏิบัติจะดีหรือชั่วและจะมีผลเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกระบวนการของเหตุปัจจัยก็คือกฎแห่งสังขารนั่นเอง การประพฤติปฏิบัติและพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติจริยธรรมแต่ละระดับการปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติตามศีล ๕ ก็จัดเป็นการประพฤติปฏิบัติจริยธรรมพื้นฐานเพื่อฝึกฝนควบคุมกาย วาจาเท่านั้น การปฏิบัติตามหลักกรรมบท ๑๐ ก็จัดเป็นการปฏิบัติตามจริยธรรมระดับกลาง นอกจากจะต้องฝึกอบรมควบคุมกายกับวาจาแล้วต้องควบคุมจิตใจด้วย “ส่วนการปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ ๘ จัดเป็นการปฏิบัติตามจริยธรรมชั้นสูงเพราะเป็นการปฏิบัติที่ครอบคลุมทั้งศีล สมาธิและปัญญาซึ่งต้องฝึกฝนควบคุมทั้งทางกาย วาจา ใจและใช้ความเพียรมากยิ่งขึ้นจึงจะเกิดอริยมรรค อริยผลบรรลุดุจดหมายสูงสุดของชีวิตคือพระนิพพาน”^๑

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติตามจริยธรรมในพระพุทธศาสนามีแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความพร้อมและเหมาะสมกับอุปนิสัยและสติปัญญาของตน การปฏิบัติตามจริยธรรมระดับพื้นฐานคือศีล ๕ ก็จะเป็นฐานเกื้อกูลจริยธรรมระดับสูงขึ้นไปโดยเกื้อหนุนส่งเสริมกันจนกระทั่งบรรลุดุจดหมาย และผลของการปฏิบัติก็จะเป็นไปตามเหตุปัจจัยและผลทางจริยธรรมที่อยู่บนรากฐานของสังขาร

พุทธทาสภิกขุ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมโดยกล่าวไว้ในมรดกที่ขอฝากไว้ ภาคสอง มรดกที่เป็นเรื่องฝ่ายนามธรรมทางสติปัญญามีดังนี้

มรดกที่ ๙๙ การสอนเรื่องทางจริยธรรมทุกเรื่องต้องสอนครบเป็นคู่ คือสอนทั้งข้อที่ว่าให้ทำอย่างไร และข้อที่ว่าทำไมจึงต้องทำอย่างนั้นและถ้าเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งว่ามันจะมีผลทุกอย่างไร เข้าอีกด้วยก็ยิ่งดี ขออย่าให้บกพร่อง

มรดกที่ ๑๖๔ ขอชักชวนในความกล้าหาญทางจริยธรรม แม้ในกรณีที่ต้องสละชีวิต เพื่อความคงอยู่ของจริยธรรมในโลก อันเป็นหนทางรอดทางเดียวของมนุษยชาติ แต่การศึกษาของโลกสมัยนี้ไม่ได้ให้คุณค่าทางจริยธรรมอย่างมาก

มรดกที่ ๑๖๙ ขอเน้นความกล้าหาญทางจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ว่าเป็นสิ่งที่ใช้แก้ปัญหาของสังคมได้ คือกล้าหาญในการเว้นชั่ว ทำดี ช่วยให้มีการทำดี และปราบปรามการทำชั่วซึ่งสรุป

^๑ พระมหาณรงค์ กนฺตสีโล, "ระบบพุทธจริยศาสตร์", พุทธศาสตร์ศึกษา, ปีที่ ๑ ฉบับ ๑ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๔๙) : ๑๙.

ความได้ว่าเป็นการยอมเสียสละทุกอย่าง เพื่อความมีอยู่แห่งธรรมะและยอมตายด้วยการมีธรรมะ ซึ่งเป็นสุดยอดของความกล้าหาญทางจริยธรรม”

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมว่า “การปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาจะเน้นหลักจริยธรรมในการใช้ชีวิต การครองชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิต ทุกแง่ทุกด้านทุกระดับทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านปัญญา”^๖

พระเมธีธรรมาภรณ์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมว่า “จริยธรรมเป็นหลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติเป็นหลักแห่งการประพฤติ หรือแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคมเพื่อความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคมเป็นการยกระดับความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้น”^๗

สรุป จากแนวความคิดของผู้วิจัย จริยธรรมเป็นหลักความประพฤติที่อาศัยการอบรมและปลูกฝังให้เกิดขึ้นเป็นลักษณะนิสัยที่จะต้องกระทำให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและถือเป็นแนวปฏิบัติของบุคคลในสังคม จริยธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคมมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย คุณค่าของจริยธรรมจะดีหรือช่วยอยู่กับการปฏิบัติของบุคคลในสังคม ซึ่งในขณะที่ปฏิบัตินั้นจะต้องมีสติสัมปชัญญะทุกประการเพราะการกระทำที่ขาดสติไม่ถือว่าผู้นั้นมีจริยธรรม

๒.๑.๑ ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมเป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ที่แสดงออกมาสู่ภายนอกด้วยกาย วาจาและเป็นที่ยอมรับของสังคมภายนอกว่าเป็นสิ่งที่แสดงออกมาด้วยหลักธรรมที่ถูกต้อง หลักความประพฤติที่แสดงออกทางกายและทางวาจาในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีจริยธรรมประจำใจ นอกจากนี้จริยธรรมตามความหมายที่กำหนดโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้อย่างหลากหลายดังนี้

^๖ ๑๐๐ ปี พุทธทาส, CD-ROM, ธรรมทานมูลนิธิ สอนโมกขพลาราม, ๒๕๔๘.

^๗ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๓๔.

^๘ พระเมธีธรรมาภรณ์, ศาสนากับปรัชญา, (กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พริ้นติ้ง, ๒๕๓๓), หน้า ๘๑.

จริยธรรม หมายถึง “ความประพฤติดี หรือ คือการกระทำทั้งทางกาย วาจา และใจที่ดงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม”^๕

จริยธรรม หมายถึง “การประพฤติปฏิบัติออกมาตามหลักธรรมคำสอนเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติของมวลมนุษย์ตามกฎหมายของธรรมชาติ คือความดีงามในสิ่งที่ถูกต้อง”^๖

จริยธรรม “เป็นเครื่องค้ำครองโลก เป็นฝ่ายที่ดีที่ชนะฝ่ายที่ไม่ดีถ้าไม่มีจริยธรรมจะไม่มี หลักธรรมที่จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์โลกทั่ว ๆ ไป”^๗

จริยธรรม หมายถึง “ระบบการทำความดี ละเว้นความชั่ว กระบวนการเกิดและการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม”^๘

จริยธรรม หมายถึง “มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรม การมีปะทะสัมพันธ์ในสังคม (Social interaction) โดยไม่เกี่ยวกับคุณค่าหรือความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละคน เช่นความรู้สึกที่ อยากจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุด (Self actualization)”^๙

จริยธรรม หมายถึง “ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติจัดว่าเป็นคุณธรรมที่ แสดงออกทางกายในลักษณะที่ถูกต้องดีงามอันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคม”^{๑๐}

จริยธรรม หมายถึง “หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติ เป็นหลักสำหรับให้บุคคลยึดถือใน การปฏิบัติตน”^{๑๑}

^๕ สุมาลี บุญยารมย์, การจัดจริยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘), หน้า ๓๑.

^๖ ไสว มาลาทอง, การศึกษาจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๕.

^๗ สาโรช บัวศรี, จริยธรรมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๖), หน้า ๑๒.

^๘ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๒), หน้า ๑๑๓.

^๙ Rest, jame R, Moral Development and Behavior, อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๙.

^{๑๐} บุญมี แทนแก้ว, จริยธรรมกับชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

จริยธรรม หมายถึง “หลักคำสอนว่าด้วยความประพฤติ เป็นหลักสำหรับให้บุคคลยึดถือในการปฏิบัติตน”^{๑๑}

๒.๑.๒ องค์ประกอบของจริยธรรม

องค์ประกอบที่สำคัญของจริยธรรมโดยสรุปแล้ว มี ๓ ประการ

๑. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) เป็นส่วนประกอบของความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม และเป็นส่วนที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมใดที่ดี ที่ถูกที่ควร และพฤติกรรมใดที่ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ควร มโนทัศน์อื่นๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognition)

๒. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) หมายถึงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจหรือไม่ชอบเป็นต้น มโนทัศน์อื่น ๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Attitude) ปฏิกิริยาทางจริยธรรม (moral Reaction)

๓. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมที่ตัดสินได้ว่าดี ไม่ดี ถูก ไม่ถูก ควรหรือไม่ควรเพียงใด มโนทัศน์อื่นๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral action) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)^{๑๒}

๒.๑.๓ ประเภทของจริยธรรม

ประเภทของจริยธรรมซึ่งเป็นหลักพฤติกรรมของมนุษย์ มีหลักปฏิบัติที่เป็นประเภทย่อยเป็นเบื้องต้นเพื่อเป็นการเตือนสติก่อนลงมือปฏิบัติและคำนึงถึงผลของการประพฤติปฏิบัติประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อละเว้นจากการทำความชั่วที่ผิดต่อศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งเป็นหลักจริยธรรมที่บรรพบุรุษได้เคยปฏิบัติมาอย่างมีความสุขในสังคมแต่ในที่นี่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจริยธรรมที่เป็นข้อห้ามในการแสดงออกทางกาย วาจาและใจ ดังนี้

^{๑๑} วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, จริยธรรมกับบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๓), หน้า ๑.

^{๑๒} ชัยพร วิชชาวุธ, “แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม”, ศุภศาสตร์, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม ๒๕๔๕) : ๒๓.

๑. ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อห้ามทางกาย ๓ ประการดังนี้
 - ๑) ห้ามจากการฆ่าสัตว์หรือเบียดเบียนให้ทุกข์ทรมาน
 - ๒) ห้ามลักทรัพย์ผู้อื่นที่ยังหวงแหนอยู่หรือมีเจ้าของ
 - ๓) ห้ามประพฤตินิดในสามี ภรรยาและเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
๒. ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อห้ามทางวาจา ๔ ประการ ดังนี้
 - ๑) ห้ามพูดเท็จจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
 - ๒) ห้ามพูดจาส่อเสียดจนทำให้ผู้อื่นรำคาญ
 - ๓) ห้ามพูดคำหยาบจนทำให้ผู้อื่นไม่คบเป็นมิตร
 - ๔) ห้ามพูดจาเพื่อจ้อไร้สาระ
๓. ประเภทจริยธรรมที่เป็นข้อห้ามทางจิตใจ ๓ ประการ ดังนี้
 - ๑) ห้ามคิดอาฆาตพยาบาทผู้อื่น
 - ๒) ห้ามอิจฉาริษยาผู้อื่น
 - ๓) ห้ามคิดโลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน^{๑๑}

นอกจากนี้การแบ่งประเภทของจริยธรรม เพื่อความสะดวกต่อการนำไปประพฤติปฏิบัติ แม้ว่าจริยธรรมนั้นมีความสัมพันธ์ซับซ้อนต่อกันจนยากที่จะแยกจากกันได้ก็ตาม จริยธรรมอาจจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท ๔ ด้าน คือ

๑. จริยธรรมสำหรับผู้ครองเรือน หรือพวกอหาคาริกชน หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกียธรรม
๒. จริยธรรมสำหรับผู้ประพฤติพรหมจรรย์ หรือพวกอนาคามิกชน หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกุตตรธรรม และแบ่งจริยธรรมออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้
 - ๑) ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ระดับการมีความรู้เชิงค่านิยม ว่าการกระทำใดดีควรกระทำ และการกระทำใดไม่ดีควรงดเว้น
 - ๒) ทักษะคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบ ทำดีเป็นลักษณะทำถูกต้อง ทำชอบเป็นลักษณะทำถูกใจ การตัดสินใจที่ดีความชอบ โดยถือเอาเกณฑ์ของความถูกต้องและความถูกใจประเมินค่าจริยธรรม จึงเป็นทักษะคติเชิงจริยธรรม

^{๑๑} ฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการศึกษาธรรมศึกษาชั้นตรี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๑), หน้า ๓๘.

๓) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของ บุคคลลงไป จะต้องประกอบด้วยเหตุผลใดเหตุผลหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะหน้านั้น และเหตุผลเชิงจริยธรรมเกิดจากประสงการณ์และสติปัญญาของบุคคลนั้น

๔) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง ผลรวมประสบการณ์บุคคลที่แสดงออกมาในสิ่งที่สังคมยอมรับ และไม่ฝ่าฝืนค่านิยมของสังคม^{๙๔}

๒.๑.๔ ความสำคัญของจริยธรรม

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในระยะสิบปีที่ผ่านมาทั้งด้านเศรษฐกิจความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม ตลอดจนการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อค่านิยมและจริยธรรมของบุคคลอย่างกว้างขวาง เช่น มีการคำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนละเลยต่อศีลธรรมอันดีงามและยังก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกมากมายซึ่งปัญหาต่าง ๆ นั้นบุคคลทุกฝ่ายในสังคมต่างก็ให้ความสนใจและพยายามหาทางแก้ไขแต่ยังคงนำมาซึ่งความวิตกของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมเช่นเดิม

หลักการพัฒนาประเทศนั้น ได้แก่ “ขบวนการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการเมือง แต่การพัฒนานั้นแม้จะมีปัจจัยพร้อมทั้งด้านงบประมาณ ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการ หรือได้จัดการช่วยเหลือจากต่างประเทศ หากขาดเสียซึ่งทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีจริยธรรมก็จะทำให้ประเทศชาติไม่เจริญก้าวหน้า ซึ่งตรงกันข้ามจะกลายเป็นผู้ถ่วงความเจริญของประเทศต่อไป”^{๙๕}

อมรา เล็กเริงสินธ์^{๙๖} ได้กล่าวว่า คุณธรรมและจริยธรรมนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนทุกอาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้ว ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ “การขาดคุณธรรมจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคม และวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบันทั้งในวงการ

^{๙๔} อารมณ ฉนวนจิตร และวัชรีย์ บุรณสิงห์, จริยธรรมและภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร , พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๒๔.

^{๙๕} จุไรรัตน์ มณีรัตน์, หลักการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : เอกสารอัดสำเนา, ๒๕๔๓), หน้า ๑๐๕.

^{๙๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๒.

วิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมือง การปกครอง ฯลฯ จึงมีคำกล่าวที่ว่าเราไม่สามารถสร้าง
ครุฑีบนพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติไม่ได้”

วคิน อินทสระ^{๑๑} ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรมดังนี้

๑. จริยธรรมเป็นรากฐานความสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบ
สุขของปัจเจกบุคคล สังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็น
อันดับแรกเพื่อเป็นแกนกลางของการพัฒนาด้านอื่น ๆ

๒. การพัฒนาบ้านเมืองต้องพัฒนาจิตใจของคนก่อนหรืออย่างน้อยก็ให้พร้อม ๆ กันไปกับการ
พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำ
นั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียหายเป็นอันมาก ทำให้บุคคลหลงใหลในอำนาจทางวัตถุและ
อบายมุข ทำให้คนในสังคมละเลยจริยธรรมกอบโกยทรัพย์สินไว้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ขาดความ
เมตตาปรานีซึ่งกันและกัน

๓. จริยธรรม มิได้หมายถึงการถือศีลกินเจ เข้าวัดฟังธรรมโดยไม่ช่วยทำประโยชน์ให้กับ
สังคม แต่จริยธรรมหมายถึง ความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้อง เหมาะสม การทำ
หน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพ ทุก
สังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม

๔. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมมีเหตุมา
จากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลก ถ้า
ชาวโลกละทิ้งความโลภมากแล้วมามีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ยึดเอาจริยธรรมเป็นทางในการดำเนิน
ชีวิต

๕. จริยธรรมสอนให้เราเลิกลุ่หมิ่นกดขี่คนจน ให้เราใส่ใจดูแลเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน สอน
ให้เราถ่อมตนเพื่อเข้ากันได้ดี และไม่วางตัวโอหัง ผู้นำที่มีจริยธรรมยอมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของ
บุคคลทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราควรเลือกผู้นำที่มีความสามารถนำความสุขสงบทางใจมาสู่
มวลชน บุคคลหรือประเทศชาติจะเจริญอยู่นานไม่ได้ถ้าคนในสังคมปราศจากความแข็งแกร่งทาง
จริยธรรม ทำนองเดียวกันบัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคม
เพียงใด

^{๑๑} วคิน อินทสระ, จริยศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๘),
หน้า ๒๙๕.

จากข้อความที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ปัญหาของสังคมไทยที่ประสบกันอยู่ในปัจจุบันเกิดจาก “คน” การแก้ปัญหาในสังคมไทยจึงแก้ด้วยการพัฒนา คน เพื่อให้คนมีปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต การจัดการศึกษาต้องยึดหลักสำคัญเพื่อให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมสังคมไทยจึงจะมีความรุ่งเรือง

๒.๑.๕ จริยธรรมในหลักสูตร

จริยธรรมสามารถปลูกฝัง สร้างเสริม และพัฒนาได้ในครอบครัว สถาบันการศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อมทั่วไป โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเป็นตัวหลักในการปลูกฝังจริยธรรมให้เกิดในตัวผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากทุกหลักสูตรซึ่งเป็นแผนแม่บทในการกำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมวลงประกอบกัน ในการจัดการศึกษาและต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ อย่างมีความสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่องกัน ดังนี้

๑) หลักสูตรประถมศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา^{๑๑} พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไว้ ๑๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความไม่รู้	๘. ความเมตตากรุณา
๒. ความขยันหมั่นเพียร	๙. ความกตัญญูกตเวที
๓. ความอดทน	๑๐. การตรงต่อเวลา
๔. การประหยัด	๑๑. ความสามัคคี
๕. ความซื่อสัตย์สุจริต	๑๒. ความยุติธรรม
๖. ความมีระเบียบวินัย	๑๓. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม
๗. ความเสียสละ	

๒) หลักสูตรมัธยมศึกษา

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น^{๑๒} พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) รัฐมโนบาย

^{๑๑} ญาณิ ทองพลับ, “การศึกษาความต้องการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จ.พัทลุง”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๔๓, หน้า ๑๗.

^{๑๒} กรมวิชาการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓), พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

หลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติให้มีค่านิยมและจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยม และพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒^{๒๐}

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมต่อการจัดการศึกษาไว้หลายประเด็นดังต่อไปนี้ หมวด ๑ บททั่วไป จุดมุ่งหมายและหลักการ มาตรา ๖ ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด ๔ มาตรา ๒๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” นอกจากนี้ ในหมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๗-๕๑ มีสาระสำคัญว่า ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ การจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้ ๓ ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ ๓ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ แสดงว่าในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วได้ผลผลิต คือ เรียนจะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา โดยมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและในการจัดการเรียนการสอน จะต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตนตามแนวทาง ได้ดำเนินชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ได้ผลผลิตคือผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา จะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

^{๒๐} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒), หน้า ๑๙.

๔) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชา สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียนและมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความจริงใจองงาม ๔ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม และด้านการจัดการและการปฏิบัตินั้น จริยธรรม ถูกจัดอยู่ในด้านความรู้ ซึ่งต้องจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการกับวิชาต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กล่าวถึงวิชาจริยศึกษา และศาสนาศึกษาไว้ว่า “จริยศึกษาเป็นหลักแห่งความประพฤติ ความเชื่อทางศาสนา ความคิดของนักปราชญ์ อุดมคติ เพื่อสามารถนำมาปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความประพฤติที่พึงประสงค์ มีคุณธรรมและเป็นคนดี มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความประพฤติเป็นที่พึงประสงค์ของคนทั่วไป จึงเป็นวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนให้เป็นคนดีก่อน เพื่อให้สามารถเรียน วิชาการอื่น ๆ ได้ดี และสามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จด้วยดี”^{๒๐}

ขอบข่ายเนื้อหาวิชาจริยศึกษาและศาสนศึกษาจะได้จากพฤติกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ของ มนุษย์ตลอดชีพที่จะไปสอดคล้องกับศาสตร์ต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

จริยธรรมบุคคล (Personal Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ฯลฯ

จริยธรรมสังคม (Social Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางสังคม ด้านความเมตตาการุณา การพุดดี การบำเพ็ญประโยชน์ การประกอบอาชีพสุจริต และความกล้าหาญทางจริยธรรม

จริยธรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ เทคโนโลยีเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ การรู้จักประมาณ การกตัญญูกตเวที รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม^{๒๑}

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการ เรียนรู้วิชาสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมไว้ให้ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เรียน เพื่อช่วยนำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ทำให้ ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และกำหนดให้วิชาจริยศึกษาและศาสนา

^{๒๐} กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๔.

ศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีและได้พัฒนาตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี โดยผ่านพฤติกรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ

๒.๑.๖ คุณลักษณะ พฤติกรรมทางจริยธรรม ๑๐ ด้าน

คุณลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมจริยธรรมทั้ง ๑๐ ด้านซึ่งเป็นหลักจริยธรรมที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที การประหยัด ความสามัคคี และความรับผิดชอบ โดยได้สังเคราะห์มาจากองค์ประกอบทางจริยธรรมวิชาจริยศึกษา ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) จุดมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้ง วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และสภาพปัญหาปัจจุบันในการปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอคุณลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมเรียงตามลำดับดังนี้

๑) ความใฝ่รู้

รุจิร ภูสาระ ได้กล่าวว่า ความใฝ่รู้ หมายถึง “ความมุ่งหวังความปรารถนาที่จะแสวงหาความรู้และได้รับความรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองยังไม่รู้อย่างสม่ำเสมอ คนที่มีนิสัยใฝ่รู้มักชอบซักถาม จดบันทึกหรืออ่านหนังสืออยู่เป็นประจำและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ”^{๒๒}

๑.๑ คุณลักษณะของคนที่มีความใฝ่รู้ มีดังนี้ ช่างสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ชอบศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ ชอบอ่านหนังสือ ฟังข่าวสาร และสะสมภาพที่เกี่ยวกับความรู้ ชอบประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ มักสงสัย ชอบซักถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ สิ่งที่พบเห็น และเรื่องราวต่าง ๆ ขยัน มานะ บากบั่น และมีความสนุกสนานในการเรียนและการทำงาน

๑.๒ หลักและวิธีการแสวงหาความรู้ มีดังนี้ ฝึกนิสัยให้เป็นคนรักการอ่าน ฝึกนิสัยให้เป็นคนรักการฟัง โดยฟังอย่างมีสมาธิ และคิดไตร่ตรอง ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ถามผู้รู้เมื่อมีข้อสงสัย ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น พยายามหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และจดบันทึก

^{๒๒} รุจิร ภูสาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

๑.๓ ประโยชน์ของการใฝ่รู้ มีดังนี้ เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ แก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ได้รับการยกย่องนับถือจากคนทั่วไป ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และไม่เป็นเครื่องมือของคนอื่น^{๒๔}

๒) ความขยันหมั่นเพียร

สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวว่า “ความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง ต่อความยากลำบากทั้งปวงและมีความมานะอดทน”^{๒๕}

กมล ภูประเสริฐ ได้กำหนดลักษณะ ของพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า “การปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ทำหน้าที่ให้เรียบร้อย ไม่คั่งค้าง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน และตั้งใจ การช่วยเหลืองานผู้อื่นด้วยความเต็มใจ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ความสนใจ กระตือรือร้นในสิ่งต่าง ๆ และในกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม”^{๒๖}

ดังนั้น พอสรุปได้ว่า ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมະนะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีได้ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

๓. ความอดทน

กรมวิชาการ ได้กล่าวว่า “ความอดทนบางทีบุคคลอาจจะได้รับการกระทบกระทั่งจากผู้อื่น ที่แสดงกิริยาอาการไม่ดีงาม เป็นเพราะบุคคลผู้นั้นไม่อาจข่มใจของเขาได้บุคคลอีกผู้หนึ่งก็จะต้องข่มใจของเขาได้ บุคคลอีกผู้หนึ่งก็จะต้องข่มใจไม่แสดงความโกรธตอบนั่นเอง”^{๒๗}

๓.๑ ลักษณะของผู้ที่มีความอดทน

- เป็นผู้ที่มีความอดกลั้น ต่อทุกสภาวะได้ดี
- เป็นผู้ไม่ดูร้าย ใจร้าย ข่มใจไม่ให้โกรธได้
- เป็นผู้ไม่ผูกน้ำตาให้แก่ใคร ไม่ก่อทุกข์ให้ผู้อื่นเดือดร้อน
- เป็นผู้ที่มีจิตใจสดชื่นแจ่มใสอยู่เสมอ

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒.

^{๒๕} สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา, ๒๕๒๕), หน้า ๒๕.

^{๒๖} กมล ภูเจริญ, “การศึกษาแบบการคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย”, ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๔๒, หน้า ๒๔.

^{๒๗} กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น, อ้างแล้ว, หน้า ๑๕๖.

เลขทะเบียน	5742412
เลขเรียกหนังสือ	ม ๒๙๐.๓๕ ๒๑๑๗๑๑
วันที่	๒๔ ๗. ๗. ๕๗๙๙

๓.๒.๑ ประเด็นความอดทน ประกอบด้วย

๓.๒.๑ ทนตรากตรำ คือ มีความอดทนต่อความหนาว ความร้อน ลมแดด อดทนต่อสัมผัสแห่งเหลือบ ยุง รัน และสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ เพื่อมุ่งที่จะประกอบกิจการเป็นใหญ่ ย่อมเป็นปัจจัยในการทำงานสำเร็จ ได้ทรัพย์สินสมบัติยศศักดิ์ชื่อเสียง เป็นผลบำรุงตนและหมู่คณะให้มีความเป็นอยู่อย่างสุขสงบ

๓.๒.๒ ทนลำบาก คือ มีความอดทนต่อทุกขเวทนา ไม่แสดงอาการทรมนทรมาย ย่อมเป็นปัจจัยมิให้เสียสติ ทนเจ็บใจ คือ มีความอดทนต่อการหมิ่นประมาท เสียดสี มีใจหนักแน่น มั่นคง ย่อมเป็น ปัจจัยมิให้ประพฤติผิดพลั้ง ด้วยกำลังโทษสะกดกลั่นกลั่น ภาย วาจา มิให้แสดงอาการที่ไม่ดีไม่งาม ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอัปอาย^{๙๙}

๔) ความซื่อสัตย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดและไม่หลอกลวง หรือคดโกงเพื่อประโยชน์ส่วนตน”^{๙๙}

วิศุทธิ์ ขวัญพุกฤษ ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า “ลักษณะพฤติกรรมหรือความรู้สึกของบุคคลในสวนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ไม่ทุจริต หรือประพฤติชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ยุติธรรมและเกรงกลัวต่อบาป”^{๙๙}

บุญมี แท่นแก้ว ได้แบ่งความซื่อสัตย์ออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง หมายถึงการมี หิริโอตตปัสะ รู้จักละอายตนเอง ไม่กล้าทำในสิ่งที่เชื่อว่าจะไม่สุจริต แม้ว่าจะไม่มีใครรู้เห็น เป็นการทำตามคำพูด ไม่เหลวไหล

๒. ความซื่อตรงต่อการทำงาน ได้แก่การมีความซื่อตรง เทียงธรรม ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น หรือแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ชอบ

๓. ความซื่อตรงต่อเพื่อนฝูง เป็นคุณสมบัติของเพื่อนที่ดี มีความซื่อตรง และปรารถนาดีต่อเพื่อน ไม่คดโกง หรือคิดทรยศหักหลังเพื่อน^{๙๙}

^{๙๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๗.

^{๙๙} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, ๒๕๒๕), หน้า ๑๒๕.

^{๙๙} วิศุทธิ์ ขวัญพุกฤษ, สังคมวิทยาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๖.

^{๙๙} บุญมี แท่นแก้ว, จริยศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๔๑.

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

๕) ความมีระเบียบวินัย

พยุงค์ดี สนเทศ ได้กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง “การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม ครูพลศึกษาจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนตั้งแต่การแต่งกายอย่างเป็นระเบียบ ถูกต้อง ที่โรงเรียนกำหนดไว้ รักษาความสะอาดของสถานที่เรียน อุปกรณ์ และสนามกีฬา เชื้อพึงคำสั่งระเบียบที่ครูกำหนด ปฏิบัติตามกฎ กติกา กีฬาที่เล่น รู้จักการเข้าแถวการเดิน การวิ่ง อย่างเป็นระบบหมู่พวก ใช้วาจาอย่างสุภาพเรียบร้อย ทั้งในและนอกสนามกีฬา รู้จักควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบที่ดีงามถึงแม้จะได้รับการช่วยจากสิ่งเร้าภายนอกต่าง ๆ นานา ก็ตาม”^{๒๖}

รุจิรี ภูสาระ ได้กล่าวว่าความมีระเบียบวินัยหมายถึง “ความสามารถในการประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับของคนในกลุ่ม วิธีปฏิบัติตนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย ตอนเช้าสามารถตื่นนอนได้เองโดยไม่มีคนปลุก มาโรงเรียนทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่กลับบ้านก่อนโรงเรียนเลิก แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน ช่วยงานโรงเรียนตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย เข้าแถวรอซื้ออาหารในโรงเรียนตามลำดับก่อนหลัง รับประทานอาหารในช่วงเวลาที่โรงเรียนกำหนด โดยสารรถประจำทางโดยไม่แย่งกันขึ้น เข้าแถวเรียงลำดับก่อนหลังข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอย และทิ้งขยะลงในถังรวมทั้งดูแลสาธารณสมบัติ”^{๒๗}

สรุปได้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบของบุคคลซึ่งกระทำการใดสิ่งหนึ่งตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

๖) ความเมตตากรุณา

แปลก สนิธิรักษ์ ได้กล่าวว่า “ความเมตตากรุณา หมายถึง เมื่อตนได้รับความสุขสำราญแล้วก็ต้องการให้ผู้อื่นได้รับบ้าง เป็นการแสดงอัธยาศัยจิต ใจกว้างต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นความคิดของบุคคลที่เกื้อกูลกัน กรุณา คือ ความปรารถนาจะให้เขาพ้นทุกข์ เมื่อคนอื่นได้รับความทุกข์ ก็พลอยหวั่นไหวใจไปด้วย หาทางช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์”^{๒๘}

^{๒๖} พยุงค์ดี สนเทศ, “การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการสอนวิชาพลศึกษา”, สารพัฒนาหลักสูตร, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖๖, (กันยายน ๒๕๓๓) : ๓๓.

^{๒๗} รุจิรี ภูสาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, อ่างแล้ว, หน้า ๑๑.

^{๒๘} แปลก สนิธิรักษ์, ระเบียบวัฒนธรรมและศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒), หน้า ๕๙.

ความคิดของบุคคลที่เกี่ยวเนื่องกัน กรรณา คือ ความปรารถนาจะให้เขาพ้นทุกข์ เมื่อคนอื่นได้รับความทุกข์ ก็พลอยหวั่นไหวใจไปด้วย หากทางช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์”^{๙๔}

รุจิร ภูสวระ ได้กล่าวว่า “เมตตา คือความรักความปรารถนาดี ต้องการช่วยเหลือให้ทุกคน ประสบแต่ความสุข ความเจริญ กรรณา คือ ความสงสารต้องการช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และมีวิธีปฏิบัติตนให้เป็นคนเมตตากรรณา โดยไม่ทำร้ายหรือรังแกคนหรือสัตว์ ให้ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ถ้าเราพอจะช่วยเหลือได้ก็ยินดีที่จะช่วยเหลือ ใช้คำพูดอ่อนหวาน ปลอดภัยประโลมใจผู้ที่มีความทุกข์ให้ผ่อนคลาย ช่วยเหลือและปลอดภัยผู้ที่ป่วยให้มีกำลังใจต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บ”^{๙๕}

ดังนั้น ความเมตตากรรณา คือ ความรักใคร่ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ มีความสงสาร คิดที่จะช่วยเหลือให้ผู้ที่ได้รับความทุกข์พ้นจากความทุกข์

๗) ความกตัญญูกตเวทิตะ

ราชบัณฑิตยสถาน^{๙๖} ได้ให้ความหมายความกตัญญูกตเวทิตะไว้ว่า “กตัญญู หมายถึง รู้อุปการะที่ท่านทำให้ การรู้คุณท่านกตเวทิตะ หมายถึง การสนองคุณท่าน ประกาศคุณท่าน การตอบแทนผู้มีอุปการะ”

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายความกตัญญูกตเวทิตะไว้ในคู่มือครูจริยศึกษาว่า กตัญญู แปลว่า “ผู้อุปการะที่คนอื่นกระทำแก่ตน หมายถึงผู้ที่รู้คุณคน คือได้รับอุปการะช่วยเหลือจากผู้ใด ก็ซาบซึ้งในพระคุณของท่านผู้นั้นและจดจำพระคุณของท่านผู้นั้น

กตเวทิตะ^{๙๗} แปลว่า การประกาศบุญคุณที่ท่านมีแก่ตน ให้ปรากฏแก่ผู้อื่น ซึ่งประกาศบุญคุณ หมายถึง การทดแทนคุณและแสดงความยกย่องนับถือต่อผู้มีพระคุณ”

^{๙๔} แปลก สนธิรักษ์, ระเบียบวัฒนธรรมและศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒), หน้า ๕๙.

^{๙๕} รุจิร ภูสวระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, อ่างแล้ว, หน้า ๓๒.

^{๙๖} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน, อ่างแล้ว, หน้า ๖.

^{๙๗} กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น, อ่างแล้ว, หน้า ๔๔.

รุจิร ภูสาระ^{๓๔} กล่าวว่า กตัญญู หมายถึง “การรู้สึกสำนึกในบุญคุณ หรือความดีของคน ๗ นั้น กตเวทีย หมายถึง การตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ”

วิธีปฏิบัติตนเพื่อแสดงถึงความกตัญญูกตเวทียไว้ คือ เชื้อฟังคำสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และญาติผู้ใหญ่ ช่วยกิจการงานของผู้มีพระคุณและคอยรับใช้ท่านเมื่อมีโอกาส ระลึกถึงพระคุณของท่านเมื่อถึงวันสำคัญควรมากราบอวยพรท่านเพราะทำให้ท่านชื่นใจ แสดงว่าเรายังระลึกถึงท่านอยู่แสดงถึงความยกย่องนับถือท่านด้วยความจริงใจไม่ลบหลู่ดูหมิ่น

สรุปได้ว่า ความกตัญญูกตเวทีย หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณและตอบแทนคุณของผู้มีพระคุณและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณเป็นสิ่งที่ผู้มีความดีความเจริญควรประพฤติปฏิบัติแล้วจะเป็นที่ยกย่องสรรเสริญของผู้ที่ได้พบเห็น

๘) การประหยัด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของการประหยัดไว้ว่า “การยับยั้งระมัดระวัง เช่น ประหยัดปาก ประหยัดคำ ใช้จ่ายแก่พอควรแก่ฐานะ”^{๓๕}

สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน ได้ให้ความหมายของการประหยัดว่า หมายถึง “การรู้จักใช้ทรัพย์สินเวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด”^{๓๖}

๘.๑ ลักษณะของการประหยัดในลักษณะต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

- การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุดเหมาะสมกับรายรับมีการเก็บออมยับยั้งความต้องการของตนอันมีผลให้ใช้เงินที่มีอยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควรตัดสินใจโดยใช้เงินคำนึงถึงประโยชน์ความคุ้มค่าความจำเป็น
- การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาของตนและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เช่น การเดินทางไปโรงเรียน เดินทางกลับบ้าน ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียน ทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนหาความรู้เพิ่มเติม ใช้เวลาในการทำธุรกิจส่วนตัว ใช้เวลาในการพักผ่อน ทำงานอดิเรก ช่วยเหลืองานบ้านชุมชนและสังคม

^{๓๔} รุจิร ภูสาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย, อ่างแล้ว, หน้า ๒๐.

^{๓๕} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน, อ่างแล้ว, หน้า ๕๑๑.

^{๓๖} สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน, จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๕), หน้า๑๙.

- การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเอง และส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ

๔.๒ แนวทางในการปฏิบัติตนด้านการประหยัด มีดังนี้

มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีความพอดีในการบริโภค ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็น ประโยชน์มากที่สุด คำนึงถึงฐานะเศรษฐกิจก่อนจ่ายเงิน รู้จักใช้ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์สินของตน และส่วนรวม วางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบมีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร^{๔๑}

สรุปได้ว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้ทรัพย์สินเวลาและทรัพยากรทั้งส่วน ตนและส่วนรวมอย่างรอบคอบรู้จักเก็บรักษาและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

๕) ความสามัคคี

อารมณ ์ ฆนวนจิตร และวัชร ี บูรณสิงห์ ได้ให้ความหมายของความสามัคคีไว้ว่าความ สามัคคีหมายถึง “ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันทำกิจการให้สำเร็จลุล่วง ด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยแสดงพฤติกรรม ปรับตนให้เข้า กับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการส่วนรวม เป็นผู้ประสานความสามัคคี ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา รักหมู่คณะ มีใจหวังดี และช่วยเหลือ เกื้อกูลในทางที่ไม่ผิดศีลธรรม และมองคนอื่นในแง่ดีเสมอ”^{๔๒}

รุจิร ์ ภูสาระ ได้กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง “ความร่วมมือร่วมใจกันหรือความพร้อม พรียงของหมู่คณะในการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีวิธีปฏิบัติตน เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะโดย ช่วยงานในหมู่คณะด้วยความเต็มใจ เสียสละสุขส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกัน และกัน”^{๔๓}

สรุปได้ว่า ความสามัคคี หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความร่วมแรงร่วมใจพร้อม พรียงกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตน

^{๔๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

^{๔๒} อารมณ ์ ฆนวนจิตรและวัชร ี บูรณสิงห์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๔๓

^{๔๓} รุจิร ์ ภูสาระ, แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะ นิสัย, อ่างแก้ว, หน้า ๒๖.

๑๐) ความรับผิดชอบ

รุจิร ภูสาระ ได้ให้ความหมายว่า “ความพอใจความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดียอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียโดยแสดงออกในรูปของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย”^{๔๔}

ชำนาญ นิศารัตน์ ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่าความรับผิดชอบ คือ “การยอมรับและสำนึกในการกระทำของตน ยอมรับผลของการกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้ายไม่ว่าจะถูกหรือผิดไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น”^{๔๕}

วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

๑. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้ฐานะบทบาทของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะต้องดำรงให้อยู่ในสถานะที่สามารถช่วยตนเองได้รู้จักว่าอะไรผิดอะไรถูก ยอมรับในผลการกระทำของตนเอง ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ที่บุคคลจะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ซึ่งเป็นเรื่องที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่างตั้งแต่เข้าสังคมขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่^{๔๖}

สรุป ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ของตน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความเพียรพยายามและยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้ายรวมทั้งยอมที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

๒.๒ แนวความคิด เกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน

แนวความคิด เกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม จากการตระหนักการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีขึ้นในสังคมจนมีผลทำให้เกิดปัญหาทางจริยธรรม จึงได้มีนักการศึกษา นักจิตวิทยา และผู้รู้หลายท่านต่างให้ความสนใจ และพยายามศึกษา ถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้เด็กและเยาวชนมีจริยธรรมที่ดี

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๗.

^{๔๕} ชำนาญ นิศารัตน์, สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔), หน้า ๔๐.

^{๔๖} วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๔), หน้า ๓๔.

งาม จึงได้เสนอทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีจิตวิเคราะห์ (Psychanalytic Theory) นักจิตวิทยาากลุ่มจิตวิเคราะห์พยายามค้นคว้าหาทฤษฎีที่จะอธิบายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์รวมถึงด้านจริยธรรมด้วย นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มี ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำของกลุ่ม ฟรอยด์ เชื่อว่า "บุคลิกภาพของมนุษย์จะพัฒนาขึ้นจากพลังงานที่เรียกว่า อิด (id) อีโก (ego) และซูเปอร์อีโก (superego) ตามลำดับ จัดเป็นสิ่งที่ติดตัวทารกมาตั้งแต่เกิดและจะผลักดันให้เด็กสนองความต้องการตามสัญชาตญาณ ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้แสวงหาความสุขให้แก่ตนเองด้วย แต่อาศัยการทำงานของอิดอย่างเดียว บางครั้งก็ยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้ อีโกจึงพัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการคิดและวางแผนตอบสนองความต้องการโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ครั้นต่อมาเมื่อเด็กมีอายุประมาณ ๓-๖ ปี ซูเปอร์อีโกจึงเริ่มพัฒนาขึ้นมา เพื่อจะควบคุมระบบจริยธรรมให้แก่ตัวบุคคล ทำให้บุคคลได้รับการถ่ายทอดค่านิยมและมาตรฐานทางจริยธรรมของสังคมโดยผ่านกระบวนการเลียนแบบผู้เลี้ยงดู ซึ่งโดยมากก็คือพ่อแม่ นั่นเอง"^{๔๔}

๒.๒.๒ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรม (Cognitive Development Theory) ของ เพียเจท์ (Cognitive Development Theory) เพียเจท์ เป็นผู้ริเริ่มความคิดที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาทางสติปัญญาออกเป็น ๔ ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การเคลื่อนไหวเพื่อสนองตอบความต้องการแห่งตน (The Sensorimotor Period) อยู่ในช่วงอายุ 0-2 ปี เป็นระยะของการพัฒนาการใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของร่างกาย เป็นระยะที่เด็กยังไม่สามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ ๒ การคิดโดยใช้ความรู้สึกและจินตนาการ (Preoperational Thought) อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เป็นระยะที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา แต่การทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการใช้ความรู้สึกและจินตนาการเพราะยังไม่รู้จักคิดตามหลักเหตุผล

^{๔๔} อีระพร อูวรรณโณ, ความรู้พื้นฐานทางศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๒๑๕.

ขั้นที่ ๓ การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Concrete Operation) อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นระยะที่เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่ก็ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่เป็นรูปแบบ เช่น สามารถแยกประเภทของสิ่งของได้ และเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่เป็นรูปธรรม

ขั้นที่ ๔ การคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม และการคิดตามหลักตรรกวิทยา (Propositional or Formal Operations) อยู่ในช่วงอายุ ๑๑-๑๒ ปี ถึง ๑๔-๑๕ ปี เป็นระยะที่เด็กสามารถคิดโดยใช้เหตุผลและสามารถคิดอย่างเป็นระบบตามหลักตรรกวิทยา จึงเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้^{๕๕} จากการพัฒนาทางสติปัญญาทั้ง ๔ ขั้นตอนนี้ เพียเจท์ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ออกเป็น ๓ ขั้น ดังนี้

ขั้นก่อนจริยธรรม ตรงกับขั้นที่ ๑ ของพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กในขั้นนี้ยังไม่สามารถรับรู้สิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด มีแต่ความปรารถนาที่จะสนองความต้องการทางกาย โดยไม่คำนึงถึงความควรไม่ควร ต่อเมื่อเด็กรู้จักพูดเป็นภาษา จึงเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและตระหนักในบทบาทของตนเองต่อผู้อื่นมากขึ้น

ขั้นยึดคำสั่ง ตรงกับขั้นที่ ๒ และคาบเกี่ยวบางส่วนในขั้นที่ ๓ ของพัฒนาการทางสติปัญญาเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นนี้ จะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม “การยึดหลักแห่งตน ตรงกับส่วนที่เหลือในขั้นที่ ๓ และครอบคลุมตลอดจนถึงขั้นที่ ๔ ของพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ เกิดจากการพัฒนาการทางสติปัญญา และประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กด้วยกัน เด็กจะสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ และรู้จักตัวกฎเกณฑ์เฉพาะตัวไว้ยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ”^{๕๖}

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์จะพบว่าจริยธรรมของบุคคลย่อมมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะหลวม ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อายุและสติปัญญา ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีอายุมากขึ้นย่อมมีโอกาสแห่งการเรียนรู้ทางจริยธรรมมากขึ้นด้วย และการพัฒนาจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามขั้นโดยพัฒนาการขั้นต่ำและยุ่งยากน้อยกว่าต้องเป็นสิ่งจำเป็นและต้องเกิดขึ้นก่อนขั้นสูง ๆ ต่อไป

^{๕๕} ชัยพร วิชาวุธ, จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ของสังคม, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๑๑๓.

^{๕๖} ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันท์, จริยธรรมของเยาวชนไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐), หน้า ๑๑๔.

๒.๒.๓ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรม ของโคลเบอร์ก ได้ศึกษา “พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ตามแนวทฤษฎีของเพียเจท์ โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ในเรื่องของเหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งนี้เพราะโคลเบอร์กเห็นว่า การใช้เหตุผลเพื่อตัดสินที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะแสดงให้เห็นถึงระดับความเจริญทางด้านจิตใจของบุคคลอื่นที่จะทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลนั้น ๆ มีจริยธรรมอยู่ในระดับหรือขั้นใดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก จริยธรรมของมนุษย์จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ แต่ละระดับแยกได้เป็น ๒ ขั้น ดังนี้”^{๕๐}

จริยธรรมระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ประกอบด้วยขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ ระดับจริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) อายุประมาณ ๒-๗ ปี เป็นขั้นที่คนจะกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยคิดถึงความปลอดภัยทางกายของตนเป็นหลัก เนื่องจากผู้ที่มีจริยธรรมในขั้นนี้มักจะมีอายุน้อยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมส่วนใหญ่ จึงเกิดจากการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ซึ่งมีอำนาจทางกายสูงกว่า เพราะกลัวการลงโทษ

ขั้นที่ ๒ ผลประโยชน์ของตนเป็นส่วนใหญ่ (Individualism and instrumental Purpose and exchange) อายุประมาณ ๗-๑๐ ปี เป็นขั้นที่คนเอราจะทำสิ่งต่าง ๆ โดยคิดถึงคนอื่นขึ้นมาบ้าง แต่ก็เกินไปเพราะหวังที่จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในขณะเดียวกัน ก็เริ่มรู้จักตอบแทนผู้อื่นแบบเด็ก ๆ จริยธรรมระดับกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ประกอบด้วยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อีก ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๓ การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) อายุประมาณ ๑๐-๑๓ ปี เป็นขั้นที่คนเริ่มรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และจะปฏิบัติตามที่กลุ่มเห็นว่าเหมาะสมแรงจูงใจที่จะประพฤติจริยธรรมขั้นนี้ก็คือ การได้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ตนเองเกี่ยวข้องด้วย

ขั้นที่ ๔ ระเบียบของสังคม (Social System and Conscience) อายุประมาณ ๑๓-๑๖ ปี ขั้นที่คนหันเข้าหากฎเกณฑ์ กฎหมายและระเบียบแบบแผนในสังคมแทนการทำในสิ่งที่คนเห็นชอบ โดยการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม จะเป็นไปในลักษณะที่ยึดมั่นอย่างเคร่งครัด

^{๕๐} กীরติ ศรีวิเชียร, จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔), หน้า ๒๗.

ไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม จริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) ประกอบด้วย
ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๒ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๕ สัญญาสังคม (Social Contract) อายุประมาณ ๑๖-๒๕ ปี เป็นขั้นที่คนเราจะ
ยังคงยึดถือกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ก็มีความคิดว่ากฎหมายหรือกฎเกณฑ์ดังกล่าว
อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ถ้าเป็นความต้องการของคนส่วนใหญ่และเป็นสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผล

ขั้นที่ ๖ คุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle) อายุประมาณ ๒๕ ปีขึ้นไป เป็นขั้น
ที่คนจะมีความสำนึกในหลักการต่าง ๆ ทางจริยธรรมที่เป็นอุดมคติสากล หลักจริยธรรมที่สำคัญ
ที่สุดจะเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม ความเสมอภาพ และความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็น
มนุษย์หลักการเหล่านี้อยู่ในระดับสูงกว่าค่านิยมทางสังคม ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ ทั้งหลายที่
เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของโคลเบิร์ต จะพบว่า การพัฒนาทางจริยธรรม
ของบุคคลนั้น จะพัฒนาขึ้นด้วยตัวของมันเอง จากการนึกคิดของแต่ละบุคคล ตามลำดับขั้น และ
ตามลำดับพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งผูกพันกับ อายุ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก

๒.๒.๔ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้แก่ “ทฤษฎีของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดาตามทฤษฎีของแบนดูรา การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะเกิดจาก
ประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรงและอีกส่วนหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบซึ่งมี ๓ ประเภท คือ ตัว
แบบจริง ได้แก่ ตัวแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมจริงให้เห็น ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบในโทรทัศน์
ภาพยนตร์หรือรูปภาพต่าง ๆ และตัวแบบประเภทสุดท้าย ได้แก่ คำบอกเล่า หรือการบันทึก ซึ่งจะ
ปรากฏในรูปของคำพูดหรือข้อเขียนต่าง ๆ ผลจากประสบการณ์ตรงและสังเกตตัวแบบทั้ง ๓
ประเภtdังกล่าว จะทำให้เกิดการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์
ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ และ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม
ทำให้สามารถคาดหวังได้ถึงวิธีที่จะนำผลที่พึงปรารถนาสู่ตน และในขณะที่เดียวกันก็มองเห็นวิธีการ
ที่จะหลีกเลี่ยงผลที่เลวร้ายต่าง ๆ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้ จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่
ทำพฤติกรรมต่าง ๆ และนำไปสู่การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตนเอง ตลอดจนการควบคุม
ตนเองให้ปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น”^{๕๐}

^{๕๐} ชัยพร วิชชาวุธ, จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๒), หน้า ๑๓๓.

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมจะพบว่า การปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้นต้องอาศัยวิธีการเรียนรู้ทางตรงและทางอ้อม ด้วยการสร้างเงื่อนไขให้บุคคลประสบด้วยตนเอง หรือการให้แบบอย่างหรือการบอกกล่าวอบรมให้บุคคลเกิดความเชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและแสดงออกเฉพาะพฤติกรรมที่เหมาะสม

๒.๒.๕ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการกระจ่างค่านิยม (Value Clarification Theory) ผู้ที่เสนอทฤษฎีนี้คือ Rath, Harmin and Simon โดยใช้แนวคิดของทฤษฎีสัมพัทธนิยม (Relativism) ที่มีหลักการว่าความถูกต้องดีงาม มิได้ขึ้นอยู่กับหลักการที่แน่นอน แต่จะแปรผันตามบุคคล และสถานการณ์ต่าง ๆ ในหลักการของทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม จะไม่กำหนดจริยธรรมที่ปลูกฝังมีการยอมรับการตัดสินใจ ความรู้สึก และค่านิยมที่เลือกแล้วของผู้เรียน อย่างไม่มีเงื่อนไข โดยครูมีหน้าที่ในการปลูกฝังค่านิยมคือ การชี้แนะ ความเชื่อ ทศนคติ พฤติกรรม และความรู้สึกของตนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ๆ นั้น เป็นไปตามเกณฑ์ ๗ ประการ ของกระบวนการของค่านิยมหรือไม่ กล่าวคือ

๑. เกิดจากการเลือกของตนอย่างอิสระหรือเปล่า
๒. ได้พิจารณาทางเลือกอื่น ๆ หรือเปล่า
๓. ได้พิจารณาผลของทางเลือกต่าง ๆ หรือเปล่า
๔. มีความภูมิใจหรือยินดีในสิ่งที่ตนเลือกหรือเปล่า
๕. จะยืนยันการตัดสินใจเลือกของตนอย่างเปิดเผยหรือไม่
๖. จะทำตามที่ตนตัดสินใจเลือกหรือไม่
๗. จะกระทำซ้ำอีกหรือไม่^{๕๒}

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการกระจ่างค่านิยม ซึ่งจะพบได้ว่า ในการที่จะปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้นไม่ควรจะไปกำหนดตัวจริยธรรมให้ แต่ควรจะใช้คำพูด คำถามเพื่อกระตุ้นให้บุคคลนั้นเกิดความคิดใคร่ครวญ และตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วยตัวของเขาเอง โดยไม่มีการชักจูงจากผู้ใด

๒.๒.๖ การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory) นักทฤษฎีกลุ่มนี้คือ (Skinner)^{๕๓} ทฤษฎีนี้ประยุกต์จากทฤษฎีการวางเงื่อนไขกรรมวิบาก (Operant Conditioning) ที่อธิบาย หลักการเรียนรู้ว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนได้โดยอาศัย

^{๕๒} อภรณ์ พุกกะมาน, การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓๒.

^{๕๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๔.

หลักการปรับพฤติกรรม ซึ่งการปรับพฤติกรรมในที่นี้หมายถึง การนำเอาหลักการพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบในการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งกระบวนการปรับพฤติกรรมนี้ สามารถใช้เปลี่ยนพฤติกรรมใด ๆ ในสภาพการณ์ใด ๆ ก็ได้ หลักการปรับพฤติกรรมจะเจาะจงเฉพาะกระบวนการเรียนรู้แบบการกระทำ อันเป็นการเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลกรรมที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกจะมีผลในการกำหนดถึงการแสดงพฤติกรรมการของบุคคลนั้นในอนาคต

พฤติกรรมใดก็ตามที่บุคคลแสดงออก แล้วได้รับผลกรรมที่พึงพอใจบุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเกิดเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลกรรมที่พึงพอใจนั้นได้เปลี่ยนสภาพมาเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้ของบุคคลในอนาคต ผลกรรมชนิดนี้เรียกว่า ตัวเสริมทางบวกและการให้ตัวเสริมแรงทางบวกเรียกว่า การเสริมแรงทางบวก เช่น การที่สมชายเข้าเรียนตรงเวลา ครูให้คำชม (ตัวเสริมแรงบวก) ทำให้สมชายเข้าชั้นเรียนตรงเวลาทุกครั้ง การเสริมแรงทางบวกนั้นจะต้องมีเงื่อนไข ๒ ประการ คือ

๑. บุคคลนั้นจะต้องได้รับผลกรรมที่เขาพึงพอใจ

๒. ความถี่ของพฤติกรรม จะต้องเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

การเสริมแรงทางบวก อาจทำได้โดยใช้ตัวเสริมแรง ดังต่อไปนี้

๑. ตัวเสริมแรงทางสังคม ได้แก่ การใช้ ภาษาคำพูด และภาษาท่าทาง เช่นการใช้คำชม การพูดจายกย่อง การแสดงท่าทางยอมรับ หรือการแตะตัวที่ไหล่เบา ๆ เป็นต้น

๒. เบี้ย ธรรมดา ได้แก่ การใช้แต้ม ดาวเบี้ย หรือคะแนน โดยที่แต้มดาว เบี้ย หรือคะแนนนั้น จะต้องสามารถนำไปแลกสิ่งที่คุณค่านั้นพึงพอใจ

๓. กิจกรรมที่พึงพอใจ ได้แก่ การเล่นเกม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่คุณค่านั้น พึงพอใจ เช่น ถ้านักเรียนทำการบ้านเสร็จเรียบร้อย ครูก็อนุญาตให้ไปเล่นเกม หรือกีฬา^{๕๕}

๒.๓. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักจริยธรรม

๒.๓.๑ ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับหลักจริยธรรม

ความดีทางจริยธรรมต่างกล่าวถึงความดี คือ “จริยธรรมเป็นเรื่องความดีในแง่การปฏิบัติ อันก่อให้เกิดความสุข ความมีระเบียบเรียบร้อยทางสังคม ส่วนจริยศาสตร์เป็นเรื่องความดีในแง่ความคิด หลักทฤษฎีหรือปรัชญา ดังนั้น จริยศาสตร์และจริยธรรมสัมพันธ์กันมาก ตามหลักจริยศาสตร์ความดีทางจริยธรรมไม่ใช่เรื่องข้อเท็จจริงแต่เป็นการให้คุณค่าทางจริยธรรมหรือประเมิน

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๖.

คุณค่าความประพฤติซึ่งเป็นความดีที่จะนำมาศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้สิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรแสวงหาในพุทธปัญญาได้แบ่งสิ่งที่ดีที่สุดในที่มนุษย์ควรแสวงหาไว้ ๒ ระดับคือ**

๑. ระดับโลกุตระธรรม คือการดับปัญหาอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ให้หมดสิ้นเป็นความดีสูงสุด โดยไม่มีสิ่งใดเป็นสิ่งล่อให้กระทำแต่เกิดจากอำนาจของจิตที่ปราศจากกิเลส

๒. ระดับโลกียธรรมคือการเว้นจากการทำบาปทั้งปวง การถึงพร้อมด้วยกุศลทั้งปวงและทำจิตใจให้บริสุทธิ์เป็นความดีที่สุดจะเห็นได้จากการละกิเลสการไม่เบียดตนและผู้อื่นการทำประโยชน์ต่อสังคมเป็นดีสูงสุดโดยทั่วไปแล้วไม่ควรต่ำกว่าโลกียธรรมคือละเว้นความชั่วทำแต่ความดีมีจิตใจบริสุทธิ์

เกณฑ์ตัดสินความดีเมื่อความดีทางจริยธรรมไม่ใช่ข้อเท็จจริงแต่เป็นคุณค่าที่ได้จากการประเมินความประพฤติจึงมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินความดีต่าง ๆ กัน คือ Kant นักปรัชญาชาวเยอรมันถือว่าหลักในการตัดสินความดี ความชั่วอยู่ที่เจตนาในการกระทำคนที่ทำด้วยเจตนาดีเป็นคนดีแท้ส่วนผลที่ออกมาเป็นเรื่องความบังเอิญ จะถือเป็นหลักในการกระทำความดีของผู้กระทำไม่ได้ซึ่งเจตนาดีของ Kant คือการกระทำตามหน้าที่ส่วน Benther นักปราชญ์ชาวอังกฤษถือว่ามาตรฐานวัดความดีความชั่วอยู่ที่การกระทำแล้วให้ความพึงพอใจแก่เราเล็กน้อย เพียงใด และ Jhon Stuart Mill นักปราชญ์ชาวอังกฤษมีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินความดีว่า “ การตัดสินความถูกความผิด อยู่ที่การกระทำแล้วเกิดอะไรขึ้น ให้ความสุขแก่คนส่วนใหญ่ หรือให้ความทุกข์แก่คนส่วนใหญ่”**

๓.๓.๒ ทฤษฎีที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน ทฤษฎีที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมมีหลายทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่

๑) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) กล่าวว่า พัฒนาการของบุคลิกภาพในวัยเด็ก เป็นรากฐานของการพัฒนาการของบุคลิกภาพตอนวัยผู้ใหญ่ จิตของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ จิตสำนึก จิตก่อนสำนึก และจิตไร้สำนึก จิตไร้สำนึกจะเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมและมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์ มนุษย์มีสัญชาติญาณมาแต่กำเนิด ๒ ชนิด คือ สัญชาติญาณ

** พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่, อ่างแล้ว, หน้า ๓๕.

** ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๔), หน้า ๑๑๐.

เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ และเพื่อความตายซึ่งถูกเก็บกดไว้ในจิตไร้สำนึก และมีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับจากความต้องการให้ได้เป็นของตนเองเพื่อความพึงพอใจ เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกหรือบุคคลอื่น มีการปรับตัวให้สมดุลระหว่างความต้องการให้ได้เป็นของตนเองมิใช่หลักแห่งความเป็นจริง และพัฒนาพฤติกรรมโดยรับค่านิยมและมาตรฐานจริยธรรมของบิดามารดาจากเกณฑ์ที่พ่อแม่สอน หรือกำหนดเป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาโดยการเสริมแรงทางบวก

๒) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมโดยเฉพาะทฤษฎีที่นำเสนอโดย อัลเบิร์ต บันดูรา (Albert Bandura) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการสังเกตและเลียนแบบ ทั้งนักเรียนและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญเท่า ๆ กัน การเรียนรู้จึงเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะรับรู้สิ่งเร้าและสามารถกำหนดสัญลักษณ์ของสิ่งที่สังเกตเก็บไว้ในความจำและเรียกใช้ในขณะที่ต้องการแสดงให้เหมือนตัวแบบ โดยให้การเสริมแรงทางบวกแก่ผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ครูและผู้ปกครองจะเป็นตัวแบบที่ดี ที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และการเรียนยังเกิดจากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นโดยตนเอง หรือเกิดจากการสังเกตพฤติกรรม และการอ่านสิ่งที่ผู้อื่นบันทึกไว้ด้วยวิธีการเรียนรู้หลายรูปแบบซึ่งทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว^{๕๔}

๓) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนาจริยธรรมต้องมีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละกลุ่มบุคคลผู้ที่มีวุฒิภาวะสูงขึ้น การรับรู้จริยธรรมก็พัฒนาขึ้นตามลำดับ

เพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวว่าขั้นการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ มี ๓ ขั้น คือ

๑. ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๒ ปี) ยังไม่เกิดจริยธรรมแต่สามารถเรียนรู้จากประสาทสัมผัส และมรณาการพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นต้น

๒. ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (อายุ ๔-๑๐ ปี) เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ มีการคิดก่อนปฏิบัติการตามคำสั่ง ซึ่งในขณะแรกเริ่มจะไม่คำนึงถึงเหตุผลของคำสั่งนั้น

^{๕๔} Burrhur, Skinner, beyond Freedom and Dignity, อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

๓. ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ ๘-๑๒) เกิดหลังความคิดพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นตามประสบการณ์ทางสังคม คลายความเกรงกลัวอำนาจภายนอก เริ่มมีความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น^{๕๔}

ทฤษฎีของเพียเจต์ ทั้ง ๓ ขั้น ในการพัฒนาจริยธรรมนี้เป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาและผู้ศึกษาแนวทางต่อมา คือ โคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg) กล่าวว่า จริยธรรมของบุคคลจะแสดงออกในทางการใช้เหตุผล จริยธรรมนั้น แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งออกเป็นขั้นย่อย ๆ รวม ๖ ขั้น ดังนี้

ระดับที่ ๑ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้อื่น แบ่งเป็น ๒ ขั้น คือ

ขั้น ๑ อายุ ๒-๗ ปี การกระทำสิ่งใดคิดถึงตัวเองเป็นหลัก กลัวการถูกทำโทษทางกาย

ขั้น ๒ อายุ ๗-๑๐ ปี การกระทำสิ่งใดคิดถึงคนอื่นบ้าง แต่การกระทำมุ่งหวังรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

ระดับที่ ๒ ระดับตามเกณฑ์ หมายถึง การกระทำตามเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายหรือศาสนา

ขั้นที่ ๓ อายุ ๑๐-๑๓ ปี เริ่มทำตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้อื่น

ขั้นที่ ๔ อายุ ๑๓-๑๖ ปี มีการปฏิบัติตนเป็นไปตามกฎเกณฑ์กฎหมาย หรือระเบียบของสังคม

ระดับที่ ๓ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดพิจารณาแล้วตัดสินใจไปตามความสำคัญ

ขั้นที่ ๕ อายุ ๑๖-๒๕ ปี เริ่มเห็นความสำคัญของกฎหมาย ทำตามคำมั่นสัญญาและข้อตกลงระหว่างบุคคล

ขั้นที่ ๖ อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป ยึดอุดมคติสากล สิ่งที่ดีกว่าถูกต้องจะเป็นเรื่องสำนึกของแต่ละบุคคลซึ่งอยู่บนฐานความคิดที่ถูกต้องหรือเหมาะสมในการนำไปใช้กับทุกคน

โคลเบอร์ก (Kohlberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้นจากขั้นที่ ๑ ผ่านไปตามลำดับถึงขั้นที่ ๖ บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ แต่ต่อมาเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

^{๕๔} Piaget, J. and B. Inhelder, The Psychology of the Child, อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๑.

ความคิดและการให้เหตุผล ทำให้การให้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้น เช่น การพัฒนาการทางจริยธรรมของแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องไปให้ถึงขั้นสูงสุด อาจะหยุดชะงักในขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา และประสบการณ์ทางด้านสังคมของบุคคลนั้น^{๕๔}

สรุปได้ว่า การพัฒนาทางจริยธรรมในตัวบุคคลนั้น เป็นการพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลให้มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม ตามกฎเกณฑ์ที่สังคมพึงปรารถนาให้เกิดขึ้นดังนั้น จึงจำเป็นที่จะมีวิธีการที่หลากหลายที่จะช่วยในการพัฒนาจริยธรรม และควรมีการเสริมแรง ส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้มีการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้นยั่งยืน ซึ่งพฤติกรรมทางจริยธรรมเกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกต การเลียนแบบ และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น ตามระดับสติปัญญา วัย และวุฒิภาวะ โดยเฉพาะการปลูกฝังจริยธรรมนักเรียน ทุกฝ่ายควรจะทำให้ความร่วมมือโดยเฉพาะ ครู ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแบบที่ดีที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

๔) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับเงื่อนไขในการทำความดีหรือพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ พวกหนึ่งเห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งว่า คนเรานั้นมีได้ดีหรือชั่วโดยสิ้นเชิงมาแต่กำเนิด จิตใจอยู่ในสภาวะกลาง ๆ พร้อมทั้งจะได้รับเงื่อนไขปัจจัยผลักดันให้ผู้นั้นเป็นคนดีหรือชั่ว แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ความพร้อมที่จะมีความเจริญเติบโตทางจิตใจนั้นอยู่ในบุคคลตั้งแต่เกิดมาแล้ว พูด่าง ๆ จิตใจเขาบริสุทธิ์มาตั้งแต่กำเนิดเมื่อเติบโตขึ้นลักษณะทางจริยธรรมของเขาจะเริ่มสำแดงตัวอย่างเด่นชัดและการพัฒนาการไปตามวิถีทางที่ดีขึ้น นักวิชาการกลุ่มหนึ่งเชื่อว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลเป็นไปตามขั้นตอน

เพียเจท์ ได้แบ่งขั้นการพัฒนาการทางจริยธรรมเป็น ๓ ขั้น ตามการใช้เหตุผลของเด็กดังนี้

๑. ขั้นก่อนจริยธรรมเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงสองขวบ เด็กขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีความต้องการทางกาย ต้องการตอบสนอง ต่อความอยากโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใด เมื่อพูดได้ก็จะเริ่มรับรู้สภาพ และบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น

^{๕๔} Kholberg. L. Development of Moral Character and Ideology, อ้างใน, ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๙.

๒. ขั้นยึดคำสั่ง เด็กอายุ ๒-๘ ปี จะเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่ คือประกาศิตที่ตนจะต้องทำตาม

๓. ขั้นยึดหลักแห่งตน เด็กอายุ ๘-๑๐ ปี มีการพัฒนาทางสติปัญญา และประสบการณ์เพิ่มขึ้นการยึดคำสั่งหรือการเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะกลายเป็นความเชื่อมโยงหาเหตุผล ความเป็นไปได้ กับเป็นไปได้ไม่ได้ ความถูกต้องยุติธรรม"^{๖๐}

โคลเบอร์ก ได้สืบทอดแนวทฤษฎีของเพียเจท์ ในการเลือกกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่ง โคลเบอร์กพบว่า บุคคลมิได้บรรลุถึงระดับจริยธรรมในขั้นสูงสุด เมื่ออายุ ๑๐ ปี ดังที่เพียเจท์สรุปไว้ แต่ยังมีพัฒนาทางจริยธรรมไปอีกหลายขั้น โดยเฉพาะในช่วงอายุ ๑๐-๑๖ ปี เกี่ยวกับการจัดระดับเหตุผลทางจริยธรรม ๖ ขั้น ของโคลเบอร์ก ชัยพร วิชชาวุธ ได้กล่าวไว้ว่า ในบทความเรื่อง "แนวทางพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม" ตอนหนึ่งว่า "นักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมไม่เชื่อว่าการพัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นลำดับขั้นที่แน่นอนตายตัวตามที่เสนอโดยเพียเจท์ และโคลเบอร์กเพราะการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจถูกผิดของการกระทำแม้จะเริ่มต้นเรียนรู้จากกฎเกณฑ์ง่าย ๆ ไปสู่กฎเกณฑ์ที่ยากขึ้น และเริ่มจากการใช้เกณฑ์เดียวไปสู่หลาย ๆ เกณฑ์ พร้อมกัน แต่เกณฑ์ที่เรียนรู้และใช้ตัดสินใจกระทำไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับที่แน่นอนตายตัว การเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การตัดสินใจทางจริยธรรมของเด็กในแต่ละวัยจึงมีความหลากหลายเกินกว่าจะจัดให้อยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งแม้ในเด็กคนเดียวกันกฎเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจก็เปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพต่าง ๆ ทำให้ยากที่จะจัดให้อยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งเพียงขั้นเดียว ดังนั้นจึงไม่แปลกใจเลยที่โคลเบอร์กต้องใช้เกณฑ์แต่เพียง ๕๐ % ในการจัดเด็กเข้าขั้นต่าง ๆ และเมื่อเด็กบางคนไม่สามารถจัดให้ลงในขั้นใดขั้นหนึ่งต้องขอยกขั้นต่าง ๆ ให้อยู่ลงไปอีก หากติดตามข้อเขียนของโคลเบอร์กก็จะพบปรากฏการณ์นี้จริง เช่นการเพิ่มขั้นที่ ๗ ในข้อเขียนที่พิมพ์ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๓-๑๙๗๔ แต่ต่อมาก็ได้ตัดออกไม่ได้กล่าวถึงอีก"^{๖๑}

๕) ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีนี้ใช้เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของบุคคลโดยเฉพาะประเพณีและค่านิยมต่าง ๆ ภายในสังคม บุคคลได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากสิ่งแวดล้อมและสังคมมาตั้งแต่เกิด สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้แก่จารีตประเพณีตลอดจน

^{๖๐} ดวงเดือน พันธุมนาวิณ, ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม, อ่างแล้ว, หน้า ๑๑๑.

^{๖๑} ชัยพร วิชชาวุธ, จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม, อ่างแล้ว, หน้า

ค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้เด็กประพฤติปฏิบัติตั้งแต่เกิด เงื่อนไขทางสังคมเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้น ๆ พ่อแม่และผู้ใหญ่ จะเป็นผู้ถ่ายทอดให้เด็กถึงแนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนภายในสังคม ซึ่งเน้นความถูกต้องชัดดี ถึงแม้บุคคลจะไม่มีจริยธรรมหรือความต้องการทางจริยธรรมตั้งแต่เกิด แต่เมื่อโตขึ้นก็ต้องมี จริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น นอกจากนี้ ดีไรท์ (D.Wright) เชื่อว่าสังคมจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล กลุ่มสังคมที่ บุคคลเป็นสมาชิกจะเป็นเป้าหมายของจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้น เด็ก ๆ จะเรียนรู้สิ่งที่ดีที่เลวจากผู้ที่อยู่ ใกล้ชิดซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการที่เทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีการ เลียนแบบผู้ที่มีอำนาจและผู้ที่เป็นที่เคารพรัก จนในที่สุดจะยอมรับกฎเกณฑ์ ของสังคมเป็นหลัก ปฏิบัติตนเอง โดยอัตโนมัติ ดังนั้น ถ้าผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เด็กจะเลียนแบบ และจะเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงไปด้วย

นอกจากนี้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมหลายท่านเชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมจะเกิดขึ้น ในช่วงแรกของมนุษย์ คือในช่วงสิบปีแรก จะฝังรากลึกยากแก่การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลัง ๆ ของ ชีวิตแม้ว่านักทฤษฎีบางคนจะยอมรับการผันแปรทางสังคมและสถานการณ์ในชีวิตอาจมีผลให้ บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ก็ตาม ดังนั้น ตามแนวคิดนี้กลุ่มบุคคลที่ รับผิดชอบ ในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง ก็คือ โรงเรียนอนุบาล และประถมศึกษา มัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังมีสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และ หนังสือพิมพ์

ในเรื่องนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "จริยธรรมของบุคคลมีต้นเหตุมาจาก อิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม กล่าวคือ บุคคลที่เกิดมาในสังคมจะเรียนรู้และ ยอมรับประเพณีในสังคมของตนซึ่งจะแตกต่าง จากจารีตประเพณีของสังคมอื่น ๆ ไม่มากก็น้อย ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าแหล่งกำเนิดที่สำคัญของจริยธรรมของบุคคลก็คือสังคม และผู้ที่อยู่ในแวดล้อม ของตนเองนั่นเอง รากฐานของการเกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิด"^{๒๖} โดยการ เรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ละน้อยตามที่พัฒนาการทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ที่จะอำนวยให้

^{๒๖} ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรม ศาสตร์, อ่างแก้ว, ๑๔๙ หน้า.

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ได้มีผู้วิจัยไว้แล้วหลายท่านดังนี้

สุนีย์ บุญทิม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภายในเขตการศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า “นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับขั้นในการพัฒนาความรู้สึกละอายใจในระดับมาก ๖ ด้าน ได้แก่ การเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนการประหยัดอยู่ในระดับพอใช้”^{๒๓}

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร” พบว่า “การเรียงลำดับกิจกรรม ๑๐ ด้าน ของอาจารย์และนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน ส่วนคะแนนจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและเพศชายมีคะแนนจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกัน โดยอาจารย์เพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเพศชายที่สังกัดประเภทโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี และคะแนนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและเพศชายมีคะแนนจริยธรรมรายด้านและจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่สังกัดประเภทโรงเรียนแตกต่างกันมีคะแนน จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับระดับจริยธรรมของอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายมีอยู่ในระดับปานกลางถึงมากและระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับพอใช้”^{๒๔}

^{๒๓} สุนีย์ บุญทิม, “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๓๔ ในเขตการศึกษา ๖”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๔๒, ๑๑๑ หน้า.

^{๒๔} พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์, “จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๔๓, ๑๐๙ หน้า.

รุ่งนภา จอนเจดสิน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” ผลการวิจัยปรากฏว่า “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๔ ด้าน คือ ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความกตัญญูต่อบุคคล ความกล้าหาญ ความสุภาพอ่อนน้อม และมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ ๓ ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ การมีวินัย การตรงต่อเวลา สำหรับนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมาก และนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมน้อย มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก ๓ ด้าน เหมือนกัน คือ ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความกตัญญูต่อบุคคล ความกล้าหาญ มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ในด้านการมีวินัยและการตรงต่อเวลา ยกเว้นความซื่อสัตย์และความสุภาพอ่อนน้อม นักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมมากมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก และนักเรียนที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมน้อยมีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับพอใช้”^{๖๕}

สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้” ปรากฏว่า “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เพศชายและเพศหญิงมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงและต่ำ ไม่มีผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรม”^{๖๖}

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย” ผลการวิจัยสรุปว่า “ค่านิยมทางด้านจริยธรรมของคนไทยมีความสำคัญลดหลั่นกันไปตามลำดับดังนี้ ๑.ความกตัญญู ๒.การมีวินัยในตนเอง ๓.ความซื่อสัตย์ ๔.การยึดหลักการ ๕.การรู้จักตอบแทนคุณ ๖.ความเสียสละ ๗.มีน้ำใจเมตตา ๘.การตรงต่อเวลา ๙.การพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน ๑๐.การยึดตัวบุคคล ได้สรุปผลในส่วนที่เกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมว่า ควรแก้ปัญหาจริยธรรมโดยมุ่งทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งแต่ครอบครัว จากนั้นโรงเรียนควรสอนหรือปลูกฝัง

^{๖๕} รุ่งนภา จอนเจดสิน, “การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๙, ๙๕ หน้า.

^{๖๖} สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์, “พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๙, ๑๑๔ หน้า.

จริยธรรมให้แก่เยาวชนโดยสอดแทรก ไว้ทุกเรื่องเมื่อมีโอกาส ใช้หลายวิธี และครูทุกคนควรจะรับผิดชอบในการสอนจริยธรรม”^{๖๘}

จันทน์ ทุมไธสิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” ผลการวิจัยพบว่า “การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน และองค์ประกอบของภูมิหลังของประชากรด้าน เพศ อายุ ชั้นเรียน คะแนนสะสม การศึกษาของบิดามารดา และจำนวนปีการศึกษาในท้องถิ่นนั้น มีความสัมพันธ์กันกับระดับชั้นและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างมีนัย”^{๖๙}

พรพิมล สันติหิรัญภาค ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในสภาพน่าพอใจ ๓ ลักษณะ คือ ความเสียสละ ความประหยัด ความกตัญญู กตเวที นอกนั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจ”^{๖๙}

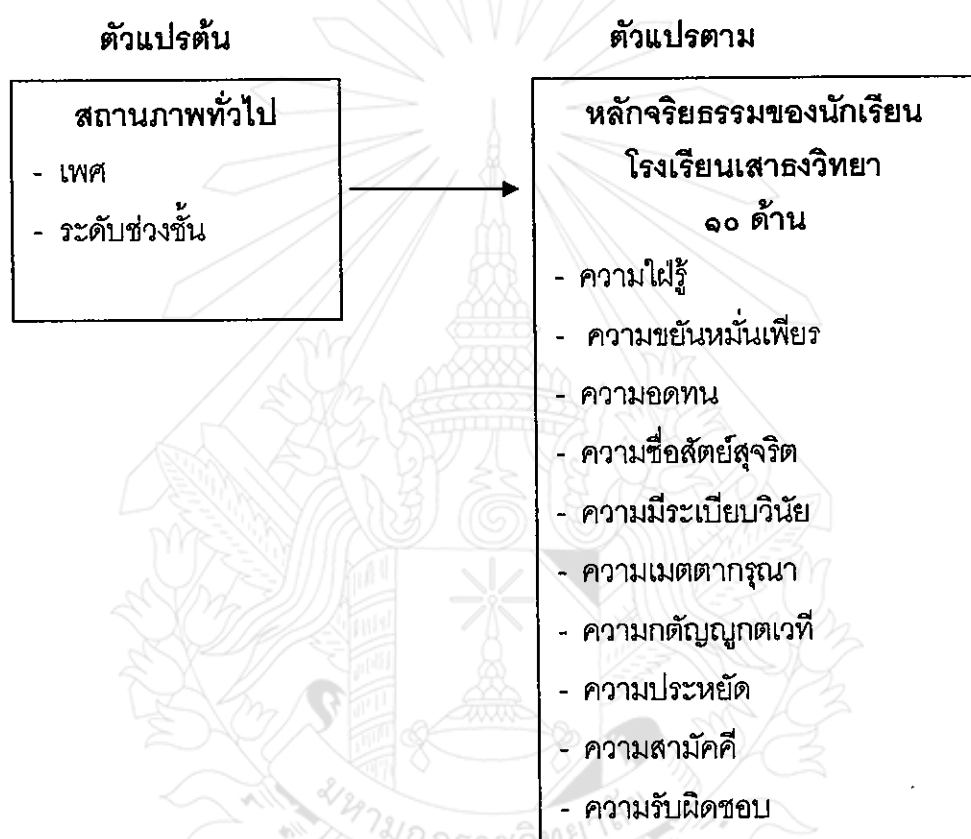
^{๖๘} ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล, “การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางด้านจริยธรรมของคนไทย”, *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), ๒๕๓๙, ๑๑๕ หน้า.

^{๖๙} จันทน์ ทุมไธสิต, “การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๙, ๑๔๗ หน้า.

^{๖๙} พรพิมล สันติหิรัญภาค, “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๓๗, ๑๒๕ หน้า.

๒.๕. สรุปกรอบแนวคิด

การศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในหลักจริยธรรม ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนและ เป็นแนวทางในการเรียนรู้ เสริมสร้างพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมทางจริยธรรมในด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๐ ด้าน และศึกษาตัวแปรต้น เกี่ยวกับ เพศและระดับชั้น

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรที่ศึกษา
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย
- ๓.๗ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรที่ศึกษา

๓.๑.๑ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๙

๓.๑.๒ เทคนิควิธีการซึ่งได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบตามลำดับชั้น แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากอีกครั้ง ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือถ้าประชากรมีเป็นจำนวนร้อย คิดเป็นจำนวนร้อยละ ๒๕^๑

^๑ สงศรี ชมภูวงศ์, การออกแบบการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘), หน้า ๖๙.

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา
จำแนกตามระดับช่วงชั้นและเพศ

ระดับช่วงชั้น	จำนวนนักเรียน				รวม	
	ชาย		หญิง		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๖๗	๑๗	๖๓	๑๖	๑๓๐	๓๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖๖	๑๖	๕๔	๑๓	๑๒๐	๒๙
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๖๓	๑๖	๗๐	๑๗	๑๓๓	๓๓
รวม ช่วงชั้นที่ ๓	๑๙๖	๔๙	๑๘๗	๓๖	๓๘๓	๙๕
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๒๑	๕	๒๑	๘	๕๒	๑๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๖	๔	๓๒	๘	๔๘	๑๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๖	๔	๒๙	๗	๕๔	๑๑
รวม ช่วงชั้นที่ ๔	๕๓	๑๓	๙๒	๒๓	๑๔๕	๓๖
รวม	๒๔๙	๖๒	๒๗๙	๖๙	๕๒๘	๑๓๑

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
ปลายปิด (Closed - ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open -ended) โดยแบ่งเนื้อหา
ออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
วิทยา โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) & ระดับของ
ลิเคิร์ต (likert) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติดังนี้

๕	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตน มากที่สุด
๔	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตน มาก
๓	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตน ปานกลาง
๒	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตน น้อย
๑	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติตน น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓.๓ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการได้แก่ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. กำหนดขอบเขตคำถามและสร้างแบบสอบถาม

๓. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้องและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

๔. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน ๒๐ คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ ๐.๙๑

๕. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดตามขั้นตอนดังนี้

๑. นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน คุณครูในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน

๒. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ แล้วประชุมชี้แจงกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พร้อมแจกแบบสอบถามให้แต่ละกลุ่มทำพร้อมกัน ใช้เวลาประมาณ ๑ ชม. เสร็จแล้วเก็บแบบสอบถามคืนพร้อมกันทุกฉบับ

๓. ตรวจสอบข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้
 ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศและระดับช่วงชั้น โดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
 ตอนที่ ๒ ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้
 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐-๕.๐๐ คือ ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐-๔.๔๙ คือ ระดับการปฏิบัติ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐-๓.๔๙ คือ ระดับการปฏิบัติ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐-๒.๔๙ คือ ระดับการปฏิบัติ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๔๙ คือ ระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ สอบถามถึงปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตาม
 หลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาจัดกลุ่มตาม
 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR
 WINDOW (Statistical Packet for Social Science) ดังนี้

๑) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ก. หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยหาค่าความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
 ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร}^๒ \quad IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

^๒ สงศรี ชมภูวงศ์, การออกแบบการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๔๕.

ข. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\text{สูตร}^{\text{a}} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

๒. สถิติพื้นฐาน

ก. หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร}^{\text{c}} \quad \text{ร้อยละ} = \frac{N \times 100}{NA}$$

N แทนจำนวนสมาชิกที่สุ่มตัวอย่าง

NA แทนจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข. ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร}^{\text{d}} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากร

^a เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

^c เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๙.

^d เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๐.

ค. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร}^๖ \quad S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละตัวกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดกำลังสอง
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

๓.๗ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางพร้อมประกอบคำอธิบาย ได้ตารางตามความเป็นจริง

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๓.

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช" ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับขั้น
ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้คือ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตารางโดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการ
ส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิง
ช้าอำเภอรัตนบุรีจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๑.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
- ชาย	๖๒	๔๗.๓๐
- หญิง	๖๙	๕๒.๗๐
๒. ระดับชั้น		
- ชั้นที่ ๓	๙๕	๗๒.๕๐
- ชั้นที่ ๔	๓๖	๒๗.๕๐
รวม	๑๓๑	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑.๑ พบว่านักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยาดตอบแบบสอบถามรวมทั้งหมดจำนวน ๑๓๑ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๐ เพศหญิง จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๐ และระดับชั้นที่ ๓ จำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕๐ ระดับชั้นที่ ๔ จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๐

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๒.๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า จำแนกตามเพศ

ที่	ด้านความใฝ่รู้	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนตั้งใจฟังครูสอน	๒.๘๑	๐.๖๕	กลาง	๓.๑๕	๐.๗๑	กลาง
๒	นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	๒.๖๕	๐.๕๔	กลาง	๒.๙๗	๐.๖๘	กลาง
๓	นักเรียนซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียน	๒.๘๖	๐.๕๙	กลาง	๓.๐๘	๐.๗๓	กลาง
๔	นักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวสาระน่ารู้ต่าง ๆ	๓.๓๖	๐.๗๕	กลาง	๓.๕๔	๐.๖๒	มาก
	รวม	๒.๙๒	๐.๓๖	กลาง	๓.๑๘	๐.๓๖	กลาง

จากตารางที่ ๒.๑ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวสาร สาระน่ารู้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและในประเด็นนักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ

ร.ที่	ด้านความขยันหมั่นเพียร	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนตั้งใจเข้าเรียน	๓.๒๐	๐.๕๑	กลาง	๓.๘๕	๐.๖๘	มาก
๒	นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน	๒.๓๘	๐.๘๔	น้อย	๓.๑๒	๐.๗๐	กลาง
๓	นักเรียนช่วยเพื่อนทำความสะอาด ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	๓.๐๘	๐.๗๖	กลาง	๓.๗๘	๐.๗๒	มาก
๔	นักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน	๓.๕๐	๐.๗๒	มาก	๔.๐๘	๐.๗๑	มาก
	รวม	๓.๐๔	๐.๓๗	กลาง	๓.๗๑	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๒.๒ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนช่วยพ่อแม่ ทำงานบ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความอดทน ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ

ที่	ด้านความอดทน	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนจะแสดงกริยายอมรับเมื่อพ่อแม่ตักเตือน	๓.๔๐	๐.๖๔	กลาง	๓.๙๗	๐.๖๘	มาก
๒	นักเรียนอดทนต่อแดดร้อน	๓.๔๕	๐.๗๒	กลาง	๓.๖๗	๐.๘๒	มาก
๓	นักเรียนจะขมใจไม่แสดงอาการทुरนทुरายเมื่อเจ็บป่วย	๓.๓๓	๐.๗๐	กลาง	๓.๕๕	๐.๗๕	มาก
๔	นักเรียนอดทนทำงานที่ยาก	๓.๓๕	๐.๘๔	กลาง	๓.๗๔	๐.๖๕	มาก
	รวม	๓.๓๘	๐.๔๘	กลาง	๓.๗๓	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๒.๓ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความอดทน โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนอดทนต่อแดดร้อนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพศหญิง ประเด็นนักเรียนแสดงกริยายอมรับเมื่อพ่อแม่ตักเตือนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนจะขมใจไม่แสดงอาการทुरนทुरายเมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก ตามเพศ

ที่	ด้านความซื่อสัตย์	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	เมื่อนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงิน เกินมาจะนำไปคืน	๓.๕๖	๐.๘๑	มาก	๔.๓๔	๐.๖๕	มาก
๒	นักเรียนตรงต่อเวลาคุณครูนัดประชุม	๓.๔๘	๐.๕๙	กลาง	๓.๙๑	๐.๗๕	มาก
๓	นักเรียนรู้สึกละอายใจเมื่อบานให้คนอื่น เห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัว นักเรียน	๓.๒๑	๐.๘๔	กลาง	๓.๗๒	๐.๗๕	มาก
๔	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของ หาย	๓.๓๘	๐.๖๔	กลาง	๓.๙๔	๐.๖๕	มาก
	รวม	๓.๔๑	๐.๔๒	กลาง	๓.๙๘	๐.๔๒	มาก

จากตารางที่ ๒.๔ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงิน เกินมาจะนำไปคืนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ประเด็นนักเรียนรู้สึกละอายใจเมื่อบานให้ผู้อื่นเห็นชื่อ ผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ

ที่	ด้านความมีระเบียบวินัย	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหาร	๒.๗๑	๐.๘๘	กลาง	๓.๖๐	๐.๖๘	มาก
๒	นักเรียนร่วมพิธีกรรมหน้าเสาธงด้วย อากาณสำรวม	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก	๓.๙๘	๐.๖๗	มาก
๓	นักเรียนข้ามถนนตรงทางม้าลายและ สะพานลอย	๒.๙๓	๐.๘๒	กลาง	๓.๖๘	๐.๘๙	มาก
๔	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ วินัยของโรงเรียน	๓.๖๒	๐.๗๖	มาก	๔.๐๒	๐.๗๗	มาก
	รวม	๓.๒๒	๐.๔๖	กลาง	๓.๘๒	๐.๔๘	มาก

จากตารางที่ ๒.๕ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนแต่งกายถูกต้อง ตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหารมีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ

ร/ด	ด้านความเมตตากรุณา	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลน	๓.๖๐	๐.๖๔	มาก	๔.๐๗	๐.๕๗	มาก
๒	นักเรียนมีความรักและความปรารถนาดีต่อผู้อื่น	๓.๕๓	๐.๗๐	มาก	๔.๐๘	๐.๖๓	มาก
๓	นักเรียนให้อาหารแก่สัตว์	๓.๓๘	๐.๖๖	กลาง	๓.๗๗	๐.๗๖	มาก
๔	นักเรียนช่วยเหลือดูแลเพื่อนเมื่อเจ็บป่วย	๓.๕๘	๐.๗๑	มาก	๓.๙๕	๐.๖๒	มาก
	รวม	๓.๕๒	๐.๔๓	มาก	๓.๙๗	๐.๔๓	มาก

จากตารางที่ ๒.๖ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพศหญิงประเด็นนักเรียนมีความรักและความปรารถนาดีต่อผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนให้อาหารแก่สัตว์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความกตัญญูทเวที ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
จำแนกตามเพศ

ร	ด้านความกตัญญูทเวที	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนไปเยี่ยมและแสดงความเคารพ นับถือผู้มีพระคุณ	๓.๗๖	๐.๖๔	มาก	๔.๑๒	๐.๕๘	มาก
๒	นักเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ คุณครูและญาติผู้ใหญ่	๓.๖๐	๐.๗๔	มาก	๔.๑๑	๐.๖๑	มาก
๓	นักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่	๓.๖๘	๐.๖๗	มาก	๔.๑๕	๐.๕๘	มาก
๔	นักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ด้วยความ เต็มใจ	๓.๕๖	๐.๗๔	มาก	๓.๘๘	๐.๖๒	มาก
	รวม	๓.๘๒	๐.๓๒	มาก	๔.๐๗	๐.๓๙	มาก

จากตารางที่ ๒.๗ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ความกตัญญูทเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย
ประเด็นนักเรียนไปเยี่ยมและแสดงความเคารพนับถือผู้มีพระคุณมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและ เพศหญิง
ประเด็นนักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิงประเด็น
นักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความประหยัด ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า จำแนก
ตามเพศ

ร.ที่	ด้านความความประหยัด	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้	๓.๓๖	๐.๘๒	กลาง	๓.๙๑	๐.๗๑	มาก
๒	นักเรียนฝากและสะสมเงินที่เหลือจากใช้ จ่าย	๒.๖๖	๐.๙๑	กลาง	๓.๔๘	๐.๘๘	กลาง
๓	นักเรียนวางแผนการใช้เงิน	๒.๖๕	๐.๘๗	กลาง	๓.๔๑	๐.๗๓	กลาง
๔	นักเรียนรักษาซ่อมแซมของใช้	๓.๒๘	๐.๗๓	กลาง	๓.๖๐	๐.๗๓	มาก
	รวม	๒.๙๘	๐.๕๙	กลาง	๓.๗๕	๐.๓๒	มาก

จากตารางที่ ๒.๘ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความประหยัด โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ประเด็นนักเรียนวางแผนการใช้เงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความสามัคคี ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก ตามเพศ

ที่	ด้านความสามัคคี	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนช่วยเหลืองานเพื่อนในกลุ่ม	๓.๔๐	๐.๗๑	กลาง	๓.๙๒	๐.๕๗	มาก
๒	นักเรียนวางแผนการทำงานและแบ่งงานกันทำ	๓.๓๖	๐.๗๕	กลาง	๓.๙๐	๐.๖๑	มาก
๓	นักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครู	๓.๒๓	๐.๖๙	กลาง	๔.๐๑	๐.๖๗	มาก
๔	นักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	๓.๕๓	๐.๖๒	มาก	๓.๙๐	๐.๕๙	มาก
	รวม	๓.๓๘	๐.๔๑	กลาง	๓.๙๓	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๒.๙ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม ด้านความสามัคคี โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเพศชาย ประเด็นนักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก
ตามเพศ

ที่	ด้านความรับผิดชอบ	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง	๓.๐๖	๐.๘๖	กลาง	๓.๗๕	๐.๖๒	มาก
๒	นักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไข งานให้ดีขึ้น	๓.๐๐	๐.๖๓	กลาง	๓.๘๕	๐.๕๙	มาก
๓	นักเรียนพอใจและตั้งใจที่จะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย	๓.๑๘	๐.๕๙	กลาง	๓.๘๕	๐.๕๗	มาก
๔	นักเรียนยอมรับผลของการกระทำของ ตน	๓.๐๕	๐.๗๔	กลาง	๔.๐๑	๐.๖๔	มาก
	รวม	๓.๐๗	๐.๔๖	กลาง	๓.๘๑	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๒.๑๐ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย ประเด็นนักเรียนพอใจและตั้งใจที่จะทำงานที่ได้รับ
มอบหมายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนยอมรับผลของการกระทำของตนมี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเพศชายประเด็นนักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ๑๐ ด้าน ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามเพศ

ที่	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	ชาย			หญิง		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	ด้านความใฝ่รู้	๒.๙๒	๐.๓๖	กลาง	๓.๑๘	๐.๑๘	กลาง
๒	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๐๔	๐.๓๗	กลาง	๓.๗๑	๐.๔๙	มาก
๓	ด้านความอดทน	๓.๓๘	๐.๔๘	กลาง	๓.๗๓	๐.๔๙	มาก
๔	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๔๑	๐.๔๒	กลาง	๓.๙๘	๐.๔๒	มาก
๕	ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๒๒	๐.๔๖	กลาง	๓.๘๒	๐.๔๘	มาก
๖	ด้านความเมตตากรุณา	๓.๕๒	๐.๔๓	มาก	๓.๙๗	๐.๔๓	มาก
๗	ด้านความกตัญญูต่เวที	๓.๘๒	๐.๓๒	มาก	๔.๐๗	๐.๓๙	มาก
๘	ด้านความประหยัด	๒.๙๘	๐.๔๙	กลาง	๓.๗๕	๐.๓๒	มาก
๙	ด้านความสามัคคี	๓.๓๘	๐.๔๑	กลาง	๓.๙๓	๐.๓๘	มาก
๑๐	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๐๗	๐.๔๖	กลาง	๓.๘๑	๐.๙๐	มาก
	รวม	๓.๒๗	๐.๒๗	กลาง	๓.๘๐	๐.๒๙	มาก

จากตาราง ๒.๑๑ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านต่ำกว่าเพศหญิง ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิง ด้านความ
กตัญญูต่เวทีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านความใฝ่รู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จรรยาบรรณ ด้านความใฝ่รู้ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตาม
ระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความใฝ่รู้	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนตั้งใจฟังครูสอน	๒.๙๕	๐.๖๘	กลาง	๓.๑๑	๐.๗๔	กลาง
๒	นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	๒.๗๖	๐.๖๙	กลาง	๒.๙๗	๐.๔๔	กลาง
๓	นักเรียนซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา บทเรียน	๒.๙๗	๐.๖๘	กลาง	๓.๐๐	๐.๖๗	กลาง
๔	นักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และ อ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวสารน่ารู้ ต่างๆ	๓.๓๘	๐.๖๙	กลาง	๓.๖๖	๐.๖๗	มาก
	รวม	๓.๐๒	๐.๓๗	กลาง	๓.๑๘	๐.๓๙	กลาง

จากตาราง ๒.๑๒ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จรรยาบรรณ ด้านความใฝ่รู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้น
ที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าว
สารน่ารู้ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
ตามระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความขยันหมั่นเพียร	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนตั้งใจเข้าเรียน	๓.๔๘	๐.๖๘	กลาง	๓.๗๒	๐.๗๐	มาก
๒	นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน	๒.๘๐	๐.๘๘	กลาง	๒.๗๒	๐.๗๗	กลาง
๓	นักเรียนช่วยเพื่อนทำความสะอาด ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	๓.๔๓	๐.๗๘	กลาง	๓.๕๒	๐.๙๐	มาก
๔	นักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน	๓.๗๔	๐.๗๗	มาก	๔.๐๐	๐.๗๕	มาก
	รวม	๓.๓๖	๐.๕๗	กลาง	๓.๔๙	๐.๕๑	กลาง

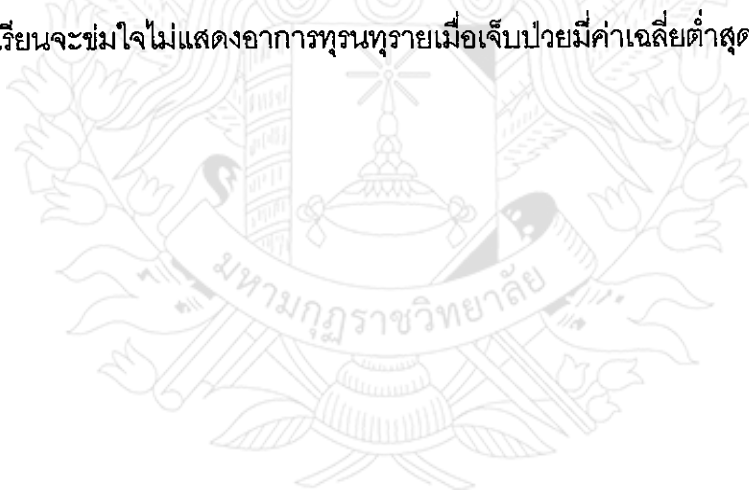
จากตารางที่ ๒.๑๓ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า
ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็น
นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความอดทน ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตาม
ระดับช่วงชั้น

ร	ด้านความอดทน	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนจะแสดงกริยาอมรับเมื่อพ่อ แม่ตักเตือน	๓.๖๕	๐.๗๒	มาก	๓.๘๓	๐.๖๙	มาก
๒	นักเรียนอดทนต่อแดดร้อน	๓.๕๗	๐.๗๔	มาก	๓.๕๕	๐.๙๐	มาก
๓	นักเรียนจะข่มใจไม่แสดงอาการทुरนทุ รายเมื่อเจ็บป่วย	๓.๕๐	๐.๗๑	มาก	๓.๓๓	๐.๗๙	กลาง
๔	นักเรียนอดทนทำงานที่ยาก	๓.๕๕	๐.๗๗	มาก	๓.๕๘	๐.๗๖	มาก
	รวม	๓.๕๗	๐.๕๑	มาก	๓.๕๘	๐.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๒.๑๔ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความอดทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่๓
และช่วงชั้นที่๔ ประเด็นนักเรียนจะแสดงกริยาอมรับเมื่อพ่อแม่ตักเตือนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ
ประเด็นนักเรียนจะข่มใจไม่แสดงอาการทुरนทุรายเมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับชั้น

ที่	ด้านความซื่อสัตย์	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	เมื่อนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมาที่จะนำไปคืน	๓.๙๖	๐.๘๓	มาก	๔.๐๒	๐.๘๑	มาก
๒	นักเรียนตรงต่อเวลาคุณครูนัดประชุม	๓.๗๓	๐.๖๕	มาก	๓.๖๖	๐.๘๖	มาก
๓	นักเรียนรู้สึกละอายใจเมื่อบอกให้คนอื่นเห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียน	๓.๔๔	๐.๘๓	กลาง	๓.๖๑	๐.๘๓	มาก
๔	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหาย	๓.๕๗	๐.๗๑	มาก	๓.๙๗	๐.๖๐	มาก
	รวม	๓.๖๘	๐.๕๒	มาก	๓.๘๑	๐.๔๘	มาก

จากตาราง ๒.๑๕ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมาจะนำไปคืนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับสูงสุด และประเด็นนักเรียนรู้สึกละอายใจเมื่อบอกให้ผู้อื่นเห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
จำแนกตามระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความมีระเบียบวินัย	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	นักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหาร	๓.๑๔	๐.๘๖	กลาง	๓.๓๐	๐.๙๘	กลาง
๒	นักเรียนร่วมพิธีกรรมหน้าเสาธงด้วย อาการสำรวม	๓.๗๓	๐.๖๗	มาก	๔.๐๒	๐.๖๕	มาก
๓	นักเรียนข้ามถนนตรงทางม้าลายและ สะพานลอย	๓.๓๐	๐.๙๑	กลาง	๓.๔๑	๐.๙๙	กลาง
๔	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ วินัยของโรงเรียน	๓.๗๙	๐.๖๗	มาก	๓.๙๔	๐.๘๖	มาก
	รวม	๓.๔๙	๐.๕๑	กลาง	๓.๖๗	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๒.๑๖ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ช่วงชั้นที่ ๓ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และช่วงชั้นที่ ๔ อยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนแต่งกายถูกต้องตาม
ระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนเข้าแถวรอซื้อ
อาหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
จำแนกตามระดับชั้น

ที่	ด้านความเมตตากรุณา	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยาม ขาดแคลน	๓.๘๐	๐.๖๗	มาก	๓.๙๗	๐.๕๕	มาก
๒	นักเรียนมีความรักและความปรารถนา ดีต่อผู้อื่น	๓.๗๘	๐.๗๑	มาก	๓.๙๔	๐.๗๑	มาก
๓	นักเรียนให้อาหารแก่สัตว์	๓.๕๘	๐.๗๒	มาก	๓.๖๑	๐.๘๐	มาก
๔	นักเรียนช่วยเหลือดูแลเพื่อนเมื่อ เจ็บป่วย	๓.๗๕	๐.๗๒	มาก	๓.๘๖	๐.๕๙	มาก
	รวม	๓.๗๓	๐.๔๘	มาก	๓.๘๔	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๒.๑๗ พบว่านักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วง
ชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
และประเด็นนักเรียนให้อาหารแก่สัตว์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
จำแนกตามระดับชั้น

ที่	ด้านความกตัญญูกตเวที	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนไปเยี่ยมและแสดงความเคารพ นับถือผู้มีพระคุณ	๓.๙๕	๐.๖๓	มาก	๓.๙๗	๐.๖๕	มาก
๒	นักเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ คุณครูและญาติผู้ใหญ่	๓.๘๒	๐.๗๔	มาก	๔.๐๒	๐.๖๕	มาก
๓	นักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่	๓.๙๗	๐.๖๘	มาก	๓.๘๓	๐.๖๐	มาก
๔	นักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ด้วยความ เต็มใจ	๓.๗๑	๐.๗๔	มาก	๓.๘๐	๐.๕๗	มาก
	รวม	๓.๙๗	๑.๑๔	มาก	๓.๙๐	๐.๓๘	มาก

จากตารางที่ ๒.๑๘ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความกตัญญูกตเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วง
ชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนเชื่อฟัง
คำสั่งสอนของพ่อแม่คุณครูและญาติผู้ใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔
ประเด็นนักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความประหยัด ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก
ตามระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความประหยัด	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้	๓.๖๓	๐.๔๘	มาก	๓.๗๒	๐.๗๔	มาก
๒	นักเรียนฝากและสะสมเงินที่เหลือจาก ใช้จ่าย	๓.๐๗	๑.๐๐	กลาง	๓.๑๖	๐.๙๕	กลาง
๓	นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงิน	๓.๑๗	๐.๘๓	กลาง	๒.๗๗	๐.๙๕	กลาง
๔	นักเรียนรักษาซ่อมแซมของใช้	๓.๔๕	๐.๗๙	กลาง	๓.๔๔	๐.๖๐	กลาง
	รวม	๓.๓๓	๐.๖๐	กลาง	๓.๒๗	๐.๕๘	กลาง

จากตารางที่ ๒.๑๙ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้ง
ช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และช่วงชั้นที่ ๓
ประเด็นนักเรียนฝากและสะสมเงินที่เหลือจากใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็น
นักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความสามัคคี ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก
ตามระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความสามัคคี	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนช่วยเหลืองานเพื่อนในกลุ่ม	๓.๖๔	๐.๗๕	มาก	๓.๗๗	๐.๔๘	มาก
๒	นักเรียนวางแผนการทำงานและแบ่งงานกันทำ	๓.๖๕	๐.๗๙	มาก	๓.๖๓	๐.๕๔	มาก
๓	นักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้รูปเทียนในวันไหว้ครู	๓.๖๗	๐.๘๓	มาก	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก
๔	นักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	๓.๗๕	๐.๖๓	มาก	๓.๖๖	๐.๖๓	มาก
	รวม	๓.๖๘	๐.๕๑	มาก	๓.๖๗	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๒.๒๐ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วงชั้นที่ ๓
ประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและประเด็นนักเรียนช่วยเหลือ
งานเพื่อนในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนช่วยเหลืองานเพื่อนในกลุ่มมี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนช่วยจัดพานดอกไม้รูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนก
ตามระดับช่วงชั้น

ที่	ด้านความรับผิดชอบ	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง	๓.๔๓	๐.๘๒	กลาง	๓.๔๔	๐.๘๐	กลาง
๒	นักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไข งานให้ดีขึ้น	๓.๔๑	๐.๗๙	กลาง	๓.๕๘	๐.๖๐	มาก
๓	นักเรียนพอใจและตั้งใจที่จะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย	๓.๕๑	๐.๖๘	มาก	๓.๖๒	๐.๖๓	มาก
๔	นักเรียนยอมรับผลของการกระทำของ ตน	๓.๕๔	๐.๙๑	มาก	๓.๖๓	๐.๖๓	มาก
	รวม	๓.๓๘	๐.๖๒	กลาง	๓.๕๒	๐.๔๘	มาก

จากตารางที่ ๒.๒๑ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบโดยรวมช่วงชั้นที่ ๓ อยู่ในระดับปานกลางและช่วงชั้นที่ ๔ อยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนยอมรับ
ผลของการกระทำของตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนพร้อมที่จะพัฒนา
ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ ๒.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ๑๐ ด้าน ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา จำแนกตามระดับ
ช่วงชั้น

ที่	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	ช่วงชั้นที่ ๓			ช่วงชั้นที่ ๔		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	ด้านความใฝ่รู้	๓.๐๒	๐.๓๗	กลาง	๓.๑๘	๐.๓๙	กลาง
๒	ด้านความขยันหมั่นเพียร	๓.๓๖	๐.๕๗	กลาง	๓.๔๙	๐.๕๑	กลาง
๓	ด้านความอดทน	๓.๕๗	๐.๕๑	มาก	๓.๕๘	๐.๕๒	มาก
๔	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๖๘	๐.๕๒	มาก	๓.๘๑	๐.๔๘	มาก
๕	ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๔๙	๐.๕๑	กลาง	๓.๖๗	๐.๖๕	มาก
๖	ด้านความเมตตาากรุณา	๓.๗๓	๐.๔๘	มาก	๓.๘๔	๐.๔๙	มาก
๗	ด้านความกตัญญูตเวทีย	๓.๙๗	๐.๙๑	มาก	๓.๙๐	๐.๓๘	มาก
๘	ด้านความประหยัด	๓.๓๕	๐.๖๐	กลาง	๓.๒๗	๐.๕๘	กลาง
๙	ด้านความสามัคคี	๓.๖๘	๐.๕๑	มาก	๓.๖๗	๐.๓๗	มาก
๑๐	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๓๘	๐.๖๒	กลาง	๓.๕๒	๐.๔๘	มาก
	รวม	๓.๕๔	๐.๔๑	มาก	๓.๖๐	๐.๓๒	มาก

จากตารางที่ ๒.๒๒ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ด้าน
ความกตัญญูตเวทีย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาด้านความเมตตาากรุณา ส่วนด้านความใฝ่รู้ มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดรองลงมาด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียร ยกเว้นด้านความมี
ระเบียบวินัยและด้านความรับผิดชอบต่อช่วงชั้นที่ ๔ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม ๑๐ ด้าน ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า

ที่	หลักจริยธรรม	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม		
		\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ
๑	ด้านความใฝ่รู้	๓.๐๖	๐.๓๘	ปานกลาง
๒	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๕๐	๐.๕๕	ปานกลาง
๓	ด้านความอดทน	๓.๕๗	๐.๕๑	มาก
๔	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๗๑	๐.๕๑	มาก
๕	ด้านความมีระเบียบวินัย	๓.๕๔	๐.๕๖	มาก
๖	ด้านความเมตตากรุณา	๓.๗๖	๐.๔๘	มาก
๗	ด้านความกตัญญูต่เวท	๓.๙๕	๐.๙๘	มาก
๘	ด้านความประหยัด	๓.๓๑	๐.๕๙	ปานกลาง
๙	ด้านความสามัคคี	๓.๖๙	๐.๔๘	มาก
๑๐	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๔๗	๐.๘๙	ปานกลาง
	รวม	๓.๕๖	๐.๓๙	มาก

จากตารางที่ ๒.๒๓ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้ามีระดับการปฏิบัติตามหลัก
จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านความ
กตัญญูต่เวท ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน
และด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก และด้านความรับผิดชอบ ด้านความ
ซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนโรงเรียนเสาชิง
 วิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๓.๑ จำนวน ร้อยละ ของปัญหา ในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน
 โรงเรียนเสาชิงวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
๑	อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กดีและ เอาแต่ใจตนเอง	๓๑	๒๓.๘๔
๒	เพื่อนชักชวน	๑๙	๑๔.๖๑
๓	ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ๆ	๑๕	๑๑.๕๓
๔	อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม	๑๕	๑๑.๕๓
๕	ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง	๑๐	๗.๖๙
๖	ครอบครัวแตกแยก	๙	๖.๙๒
๗	โรงเรียนไม่เข้มงวด	๘	๖.๑๕
๘	มีแบบอย่างที่ไม่ดี	๗	๕.๓๘
๙	ขาดความมั่นใจในตนเอง	๗	๕.๓๘
๑๐	การดูแลเอาใจใส่ของคุณครูไม่ทั่วถึง	๓	๒.๓๐
	รวม	๑๒๔	๙๔.๖๕

จากตารางที่ ๓.๑ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ได้เสนอแนะปัญหาในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน จำนวนทั้งหมด
 ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๕ และเรียงตามลำดับของปัญหาดังต่อไปนี้ ปัญหาอันดับที่ ๑
 อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กดีและเอาแต่ใจตนเอง อันดับที่ ๒ เพื่อนชักชวน อันดับที่ ๓ อาศัยอยู่ใน
 สิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและต้องการยอมรับจากเพื่อน ๆ อันดับที่ ๔ ขาดการดูแลเอาใจใส่จาก
 ผู้ปกครอง อันดับที่ ๕ ครอบครัวแตกแยก อันดับที่ ๖ โรงเรียนไม่เข้มงวด อันดับที่ ๗ มีแบบอย่าง
 ที่ไม่ดีและขาดความมั่นใจในตนเอง อันดับที่ ๘ การดูแลเอาใจใส่ของคุณครูไม่ทั่วถึง

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนร้อยละ ของข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของ
นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียน	๒๒	๑๖.๙๒
๒	พ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	๑๘	๑๓.๘๔
๓	ควรให้พระมาสอนที่โรงเรียนบ้าง	๑๗	๑๓.๐๗
๔	โรงเรียนควรหยุดในวันพระเพื่อให้นักเรียนไปวัดกับพ่อแม่	๑๓	๑๐.๐๐
๕	รายการทางโทรทัศน์ควรมีเกี่ยวกับธรรมะให้มาก ๆ	๑๑	๘.๕๖
๖	ครูควรอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมทุก ๆ วัน	๙	๖.๙๒
๗	โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักเรียนได้แสดงออก ในคาบว่าง	๙	๖.๙๒
๘	ควรให้รางวัลหรือยกย่องผู้ปฏิบัติตนดีบ้าง	๗	๕.๓๘
๙	ควรมีการปฏิบัติธรรมในห้องจริยธรรม	๖	๔.๖๑
๑๐	คุณครูควรพานักเรียนไปทัศนศึกษาโรงเรียนอื่นบ้าง	๓	๒.๓๐
	รวม	๑๑๕	๘๗.๗๘

จากตารางที่ ๓.๒ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้เสนอแนะข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนทั้งหมด ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๗๘ โดยได้เสนอแนะตามประเด็นเรียงตามลำดับดังนี้ อันดับที่ ๑ ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียน อันดับที่ ๒ พ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน อันดับที่ ๓ ควรให้พระมาสอนที่โรงเรียน อันดับที่ ๔ โรงเรียนควรหยุดวันพระเพื่อให้นักเรียนไปวัดกับพ่อแม่ อันดับที่ ๕ รายการทางโทรทัศน์ควรมีเกี่ยวกับธรรมะให้มาก ๆ อันดับที่ ๖ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักเรียนได้แสดงออกในคาบว่าง อันดับที่ ๗ ควรให้รางวัลหรือยกย่องผู้ปฏิบัติตนดีบ้าง อันดับที่ ๘ ควรมีการปฏิบัติธรรมในห้องจริยธรรม อันดับที่ ๙ ครูควรพาไปทัศนศึกษาโรงเรียนอื่นบ้าง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา สำหรับเทคนิคและวิธีการในการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบตามลำดับขั้น แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากอีกครั้ง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๓๑ คน โดยใช้เวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเป็นลักษณะปลายเปิดและปลายปิดโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือก (Check list) เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับของลิเคิร์ต (liker) โดยกำหนดข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม ๑๐ ด้าน จำนวน ๔๐ ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) แล้วจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐ คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าเท่ากับ ๐.๙๑ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงเหมาะในการนำไปใช้ในการวิจัย สุดท้ายนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาจัดกลุ่มตามลักษณะปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครราชสีมา พอสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าทั้งหมด ๑๓๑ คน เพศชาย ร้อยละ ๕๗.๓๐ เพศหญิง ร้อยละ ๕๒.๗๐ และระดับช่วงชั้นที่ ๓ ร้อยละ ๗๒.๕๐ ช่วงชั้นที่ ๔ ร้อยละ ๒๗.๕๐

๒. การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอธนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมรายด้านและรายประเด็นปรากฏผลดังนี้

๒.๑ ผลการวิเคราะห์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจัดค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำพบว่า ด้านความกตัญญูตเวที ด้านความเมตตากรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน และด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อสรุปผลเป็นรายด้านจำแนกตาม เพศ และระดับช่วงชั้นมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

๒.๒ ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอธนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่าเพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ด้านความกตัญญูตเวทีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและด้านความใฝ่รู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่เมื่อพิจารณารายประเด็นของแต่ละด้านพบว่า ด้านความใฝ่รู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวสาร สาระน่ารู้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและในประเด็นนักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความอดทน โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนอดทนต่อแดดร้อนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพศหญิงประเด็นนักเรียนแสดงกิริยาอมรับเมื่อพ่อแม่ตักเตือนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนจะขมใจไม่แสดงอาการทูลทราญเมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมาจะนำไปคืนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ประเด็นนักเรียนรู้สึกละอายเมื่อวานให้ผู้อื่นเห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความมีระเบียบวินัย โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปาน

กลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความเมตตาากรุณา โดยรวมทั้งเพศชาย เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพศหญิงประเด็นนักเรียนมีความรักและความปรารถนาดีต่อผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนให้อาหารแก่สัตว์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความกตัญญูกตเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนไปเยี่ยมและแสดงความเคารพนับถือผู้มีพระคุณมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและ เพศหญิงประเด็นนักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งเพศชายและเพศหญิงประเด็นนักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความประหยัด โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเด็นนักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประเด็นนักเรียนวางแผนการใช้เงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความสามัคคี โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชายประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเพศชาย ประเด็นนักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เพศชาย ประเด็นนักเรียนพอใจและตั้งใจที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนยอมรับผลของการกระทำของตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนเพศชายประเด็นนักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเพศหญิงประเด็นนักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๒.๓ ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสนางวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับช่วงชั้น พบว่าทั้งระดับช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ด้านความกตัญญูกตเวที มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาด้านความเมตตาากรุณา ส่วนด้านความใฝ่รู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดรองลงมาด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียร แต่เมื่อพิจารณารายประเด็นของแต่ละด้านพบว่า ด้านความใฝ่รู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และอ่าน

หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าว สารระนำรัฐต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความอดทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนจะแสดงกริยายอมรับเมื่อพ่อแม่ตักเตือนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนจะขมใจไม่แสดงอาการทुरนทुरายเมื่อเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมาจะนำไปคืนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับสูงสุด และประเด็นนักเรียนรู้สึกละอายเมื่อวานให้ผู้อื่นเห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความมีระเบียบวินัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และช่วงชั้นที่ ๔ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความเมตตากรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนให้อาหารแก่สัตว์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความกตัญญูตเวที โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนดูแลปรนนิบัติพ่อแม่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่คุณครูและญาติผู้ใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนช่วยทำงานที่ครูให้ไว้ด้วยความเต็มใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนปิดไฟหลังเลิกใช้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนฝากและสะสมเงินที่เหลือจากใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนวางแผนการใช้จ่ายเงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนรักหมู่คณะและช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและประเด็นนักเรียนช่วยเหลืองานเพื่อนในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนช่วยเหลืองานเพื่อนในกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นนักเรียนช่วยจัดพานดอกไม้ธูปเทียนในวันไหว้ครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมช่วงชั้นที่ ๓ อยู่ในระดับปานกลางและช่วงชั้นที่ ๔ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนยอมรับผลของการกระทำของตนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๓ ประเด็นนักเรียนพร้อมที่จะพัฒนา

ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และช่วงชั้นที่ ๔ ประเด็นนักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๓. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช เฉพาะประเด็นที่สำคัญมีดังนี้

- ด้านปัญหา ปัญหาอันดับที่ ๑ คือ อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กดีและเอาแต่ใจตนเอง รองลงมาตามลำดับ เพื่อนชักชวน อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ต้องการการยอมรับจากเพื่อน ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ครอบครัวแตกแยก โรงเรียนไม่เข้มงวด มีแบบอย่างที่ไม่ดี ขาดความมั่นใจในตนเอง และปัญหาการดูแลเอาใจใส่ของคุณครูไม่ทั่วถึง

- ด้านข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะอันดับที่ ๑ ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียน ทุกชั้นเรียน รองลงมาตามลำดับ พ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ควรให้พระมาสอนที่โรงเรียน โรงเรียนควรหยุดวันพระเพื่อให้นักเรียนไปวัดกับพ่อแม่ รายการทางโทรทัศน์ควรมีเกี่ยวกับธรรมะให้มาก ๆ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักเรียนได้แสดงออกในคาบว่าง ควรให้รางวัลหรือยกย่องผู้ปฏิบัติดีบ้าง และควรมีการปฏิบัติธรรมในห้องจริยธรรม

๕.๒ การอภิปรายผล

การวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

๑. การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าจัดค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความกตัญญูต่อบุคคล ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความอดทน และด้านความมีระเบียบวินัย และอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด และด้านความใฝ่รู้ นั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา คุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย ผลการวิจัยสรุปว่า ค่านิยมทางด้าน จริยธรรมของคนไทยมีความสำคัญลดหลั่นกันไปตามลำดับดังนี้ ๑.ความกตัญญู ๒.การมีวินัยในตนเอง ๓.ความซื่อสัตย์ ๔.การยึดหลักการ ๕.การรู้จักตอบแทนคุณ ๖.ความเสียสละ ๗.มีน้ำใจเมตตา ๘.การตรงต่อเวลา ๙.การพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน ๑๐.การยึดตัวบุคคล ได้สรุปผลในส่วนที่ เกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมว่า ควรแก้ไปปัญหาจริยธรรมโดยมุ่งทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งแต่ ครอบครัว จากนั้นโรงเรียนควรสอนหรือปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนโดยสอดแทรก ไว้ทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส ใช้หลายวิธี และครูทุกคนควรจะได้รับผิดชอบในการสอนจริยธรรม และจากผลการวิจัย

ที่นักเรียนมีจริยธรรมในการปฏิบัติตนด้านความกตัญญูทวดเวที่ ความเมตตากรุณา อยู่ในอันดับต้น ๆ จากการจัดอันดับทั้ง ๑๐ ด้านแล้ว อาจเนื่องมาจากนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทมีสภาพของชุมชนที่มีลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลมีความรักความเมตตา ไม่แข่งขันชิงดีชิงเด่น เอาเปรียบซึ่งกันและกัน การที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นเช่นนี้ หรือการที่ได้รับ การปลูกฝังอบรมสั่งสอนกันอย่างจริงจังมาตั้งแต่เล็กจนโต ก็จะเป็นส่วนที่ช่วยหล่อหลอมเกลารูปนิสัยของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพราะหลักธรรมด้านความกตัญญูทวดเวที่ถือเป็นหลักธรรมที่สำคัญยิ่ง ดังพุทธภาษิตกล่าวไว้ว่า “ความกตัญญูทวดเวที่เป็นเครื่องหมายของคนดี” โดยเฉพาะบุคคลใดก็ตามกตัญญูทวดเวที่ ต่อผู้มีพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ โดยกระทำอย่างสม่ำเสมอบุคคลนั้นย่อมประเสริฐ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เนื้อหาในวิชาจริยศึกษาและศาสนศึกษาได้กล่าวถึงจริยธรรมที่ได้จากพฤติกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ตลอดชีพสอดคล้องกับ ศาสตร์ต่าง ๆ คือ จริยธรรมบุคคล (Personal Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ด้านความกตัญญูทวดเวที่ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ฯลฯ จริยธรรมสังคม (Social Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางสังคม ด้านความเมตตากรุณา การพูดดี การบำเพ็ญประโยชน์ การประกอบอาชีพสุจริต และความกล้าหาญทางจริยธรรม จริยธรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Ethics) มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ การรู้จักประมาณ การกตัญญูทวดเวที่ รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้เด็กประพฤติปฏิบัติตั้งแต่เกิด เมื่อโตขึ้นก็จะมีจริยธรรมและพฤติกรรมไปตามแนวโครงสร้างทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยาลัยที่ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความประหยัด ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งตรงตามสภาพปัญหาปัจจุบันของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยาลัย คือ นักเรียนขาดความใฝ่รู้ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด และความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสูง ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าโรงเรียนได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม พัฒนา การปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนและจะต้องพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมทั้ง ๔ ด้านนี้มากขึ้น ในทันที เพราะจริยธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๑ บททั่วไป ความ มุ่งหมาย และหลักการ มาตรา ๖ ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนานักเรียนไทยให้เป็น

มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือ “สภาพแวดล้อมน่าอยู่ นักเรียนใฝ่รู้คู่คุณธรรม รู้ทันเทคโนโลยี”

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการที่จะพัฒนาจริยธรรมแต่ละด้านให้ได้ผล ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีบทบาทในสังคมทุกท่านต้องตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาจริยธรรมแต่ละด้าน ไปพร้อม ๆ กันเพราะจริยธรรมแต่ละด้านเหล่านี้ จะมีส่วนในการเสริมสร้างพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่สามารถสร้างสันติธรรม สันติสุขและสันติภาพเกิดขึ้นในประเทศชาตินี้ได้

๒. ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ เพศชายมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมรวมทุกด้านสูงกว่าเพศชาย สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร พบว่าอาจารย์และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า สังคมไทยมีวัฒนธรรมและค่านิยมการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันระหว่างลูกผู้หญิงและลูกผู้ชายนอกจากนี้ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัตินิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย พบว่าค่านิยมที่สำคัญลำดับต้น ๆ คือ ความกตัญญู การมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ และการรู้จักตอบแทนคุณ ค่านิยมเหล่านี้ควรจะมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก และการที่เพศหญิงจะได้รับการเลี้ยงดูเข้มงวด กวดขันมากกว่าเพศชายในทุก ๆ ด้านวัฒนธรรมและค่านิยมสังคมไทยถือว่าเพศหญิงการอบรมเลี้ยงดูจะต้องเน้นให้เป็นบุคคลที่สุภาพอ่อนโยน รักนวลสงวนตัวมีจรรยาบรรณ มีระเบียบวินัย ในขณะที่เพศชายจะได้รับการอบรมให้เป็นบุคคลที่กล้าหาญ เข้มแข็ง เพศชายจะได้รับเสรีภาพในการปฏิบัติตนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้มีผลต่อบุคลิกภาพ ทำให้เพศหญิงและเพศชายมีบุคลิกภาพ ทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรมหลายอย่างที่แตกต่างกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ กล่าวไว้ว่า พัฒนาการของบุคลิกภาพในวัยเด็กเป็นรากฐานของการพัฒนาการบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่

ดังนั้นน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากผู้ปกครองและโรงเรียนได้ร่วมกันส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนหญิงและชายมีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้นและเสมอกันทุกด้าน โดยจัดให้มีกิจกรรมเสริมจริยธรรมอย่างหลากหลายและกระทำอย่างต่อเนื่องตามระเบียบวิธีทางอันถูกต้องและเหมาะสม

๓. การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับช่วงชั้น ผลวิจัยพบว่าโดยรวมทั้งช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑-ม.๓) ด้านความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญู กตเวทิตะ และความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความใฝ่รู้ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความประหยัด และความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ บุญทิม ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภายในเขตการศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพัฒนาการความรู้สึกลงทางจริยธรรม ด้านความอดทนและความซื่อสัตย์ในระดับมาก ส่วนการประหยัดอยู่ในระดับพอใช้ และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านความกตัญญู กตเวทิตะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล สันติศิริภาค ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ ๓ ลักษณะ มีความกตัญญู กตเวทิตะที่รวมอยู่ด้วย และด้านความใฝ่รู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนช่วงชั้นที่ ๔ (ม. ๔-ม.๖) ผลวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ยกเว้นด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ มีระดับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมสูงกว่าช่วงชั้นที่ ๓ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์ ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีการใช้เหตุผลของโคลเบอร์ก ของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และทั้งนี้ทั้งระดับช่วงชั้นที่ ๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ด้านความกตัญญู กตเวทิตะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด และด้านความใฝ่รู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งไม่แตกต่างกัน

ผลวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยังเป็นสังคมชนบทอยู่ ซึ่งลักษณะสภาพความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้ความเคารพนับถือญาติผู้ใหญ่ และมีการปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แสดงออกถึงความกตัญญู กตเวทิตะอย่างสม่ำเสมอ และการที่นักเรียนจะขาดการกระตือรือร้นหรือใฝ่รู้ที่จะขยันหมั่นเพียรในการเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ เนื่องจากมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายบางครั้งจะส่งผลให้กระทบต่อความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายนอกจากจะเห็นว่าสอดคล้องกับทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม ตามแนวคิดของ ดีไรท์ (D. Wright) เชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคล กลุ่มสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่เป็นบ้านหลอมจริยธรรมให้แก่บุคคลนั้น ๆ เด็กจะเรียนรู้สิ่งที่ดีหรือเลวจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และจะเลียนแบบผู้ที่มีอำนาจและผู้ที่ตนเคารพรัก จนในที่สุดจะยอมรับเป็นกฎเกณฑ์

ของสังคมเป็นหลักปฏิบัติตนเอง ฉะนั้นโรงเรียน ครอบครัว ผู้ปกครองและสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมาก ควรหาวิธีการ แนวทางปฏิบัติที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านที่ยังต่ำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างจริงจังจนสามารถเพิ่มคุณค่าด้านการปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมเป็นที่น่าพอใจในทุก ๆ ด้าน

๔. ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อําเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาอันดับที่ ๑ คือ อุปนิสัยส่วนตัวเป็นเด็กดีและเอาแต่ใจตนเอง รongลงมาเพื่อนชักชวน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ที่ตัวบุคคลเป็นประการสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วศิน อินทสระ ได้กล่าวไว้ว่าปัญหาของสังคมไทยที่ประสบปัญหาอยู่ในปัจจุบันเกิดจากปัญหาที่ตัวบุคคล และการที่จะแก้ปัญหาก็ได้ผลต้องแก้ด้วยการพัฒนาที่ตัวบุคคล เพื่อให้บุคคลเหล่านั้น มีปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต ดังนั้นโรงเรียนควรหาวิธีการแก้ปัญหาคัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นแก้ปัญหามาให้ตรงประเด็นและนอกจากนี้ประเด็นด้านข้อเสนอแนะ ซึ่งข้อเสนอแนะอันดับที่ ๑ คือ ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียน รongลงมาตามลำดับ พ่อแม่และคุณครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ควรให้พระมาสอนที่โรงเรียน โรงเรียนควรหยุดวันพระเพื่อให้นักเรียนไปวัดกับพ่อแม่ จากข้อเสนอแนะดังกล่าวถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยแก้ปัญหาก้หากโรงเรียนได้นำไปสู่แนวทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนถือว่ามีผลสำคัญและจำเป็นมากต่อการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นโรงเรียนควรหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงจริยธรรมของนักเรียนในบางกิจกรรมดังนี้

๑. ควรส่งเสริมพัฒนาจริยธรรม ในด้านที่นักเรียนยังต่ำ และหาแนวทางส่งเสริมด้านที่สูงให้ดียิ่งขึ้นโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม

๒. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมอย่างทั่วถึง

๓. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนควรมีการสอดแทรกกิจกรรมในทุกรายวิชาโดยมีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

๔. ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ

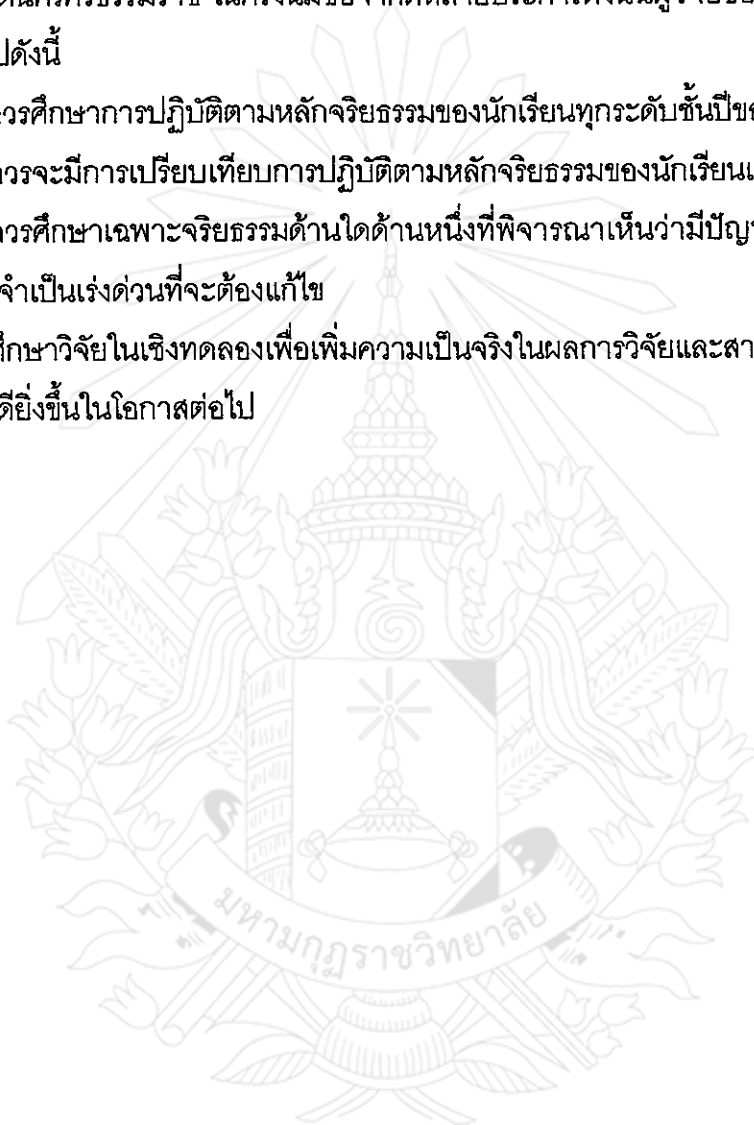
๕. ควรจะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้ลำดับต้น ๆ เช่นจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมในโรงเรียนทุกชั้นเรียน ให้พระมาสอนที่โรงเรียน โรงเรียนควรหยุดวันพระเพื่อให้นักเรียน

ไปวัดกับพ่อแม่ ไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก็จะมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ด้านอย่างแน่นอน

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้มีข้อจำกัดหลายประการดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

๑. ควรศึกษาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนทุกระดับชั้นปีของแต่ละช่วงชั้น
๒. ควรจะมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนแต่ละชั้นปี
๓. ควรศึกษาเฉพาะจริยธรรมด้านใดด้านหนึ่งที่พิจารณาเห็นว่ามีความสำคัญที่สุดของโรงเรียนและจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข
๔. ศึกษาวิจัยในเชิงทดลองเพื่อเพิ่มความเป็นจริงในผลการวิจัยและสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

กীরติ ศรีวิเชียร. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,

๒๕๒๔.

จุไรรัตน์ มณีรัตน์. หลักการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๓.

ชัยพร วิชาวุธ. จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

คุรุสภา, ๒๕๒๒.

ชำนาญ นิศารัตน์. สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,

๒๕๒๔.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,

๒๕๒๔.

_____. จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๒.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐.

ธีระพร อุวรรณโณ. ความรู้พื้นฐานทางศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐.

บุญมี แทนแก้ว. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙.

_____. จริยธรรมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑.

แปลก สนธิรักษ์. ระเบียบวัฒนธรรมและศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓.

ฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการศึกษาธรรมศึกษา

ชั้นตรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๑.

ฝ่ายวิชาการ. หลักสูตรสถานศึกษา. สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่นครศรีธรรมราชเขต ๓ :

โรงเรียนเสาชิงช้า, ๒๕๔๗.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

- พระเมธีธรรมภรณ์. ศาสนากับปรัชญา. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พริ้นติ้ง, ๒๕๓๓.
- มลิวัดย์ สมศักดิ์. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๖.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, ๒๕๔๖.
- นรุจิร ภูสาระ. แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาการกระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๑.
- กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๕.
- วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสถียรพงษ์ วรรณปก. จริยธรรมกับบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๓.
- _____ . สังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์,
๒๕๒๔.
- วดีน อินทรสระ. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, ๒๕๑๘.
- วิศุทธิ์ ขวัญพุกษ์. สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร, ๒๕๒๓.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕.
- สงศรี ชมภูวงศ์. การออกแบบการวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช,
๒๕๔๗.
- สมบุญณ์ ศาลยาชีวิน. จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๕.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๖.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๕.
- สุมาลี บุญยารมย์. การจัดจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๘.
- ไสว มาลาทอง. การศึกษาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.
- อาภรณ์ พุกกะมาน. การส่งเสริมจริยธรรมด้วยวิธีการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๔.

อารมณฺ์ ฉนวนจิตฺร และวัชรีย์ ปุรณสิงห์. **จริยธรรมและภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร.**

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

_____ . **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.

๒. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ และงานวิจัย

กมล ภูเจริญ. "การศึกษาแบบการคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย". **ปริญญา**

นิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

สงขลา, ๒๕๔๒.

จันทน์ ทุมโฆสิต. "การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย".

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

๒๕๓๙.

ญาณิ ทองพลับ. "การศึกษาความต้องการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

ประถมศึกษา จ.พัทลุง". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :

สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. "การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางด้านจริยธรรมของคนไทย".

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๓๙.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. "จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย".

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครศรีธรรมราช, ๒๕๔๓.

พรพิมล สันติหิรัญภาค. "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ใน

เขตกรุงเทพมหานคร". **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.

รุ่งนภา จอนเจดสิน. "การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลาย". **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สุรณีย์ จูดีดำรงพันธ์. "พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้". **วิทยานิพนธ์**

ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

๓. บทความในวารสาร

ชัยพร วิชชาวุธ. "แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม". *ครูศาสตร์*. ปีที่ ๑ ฉบับที่

๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ : ๒๓.

พญงค์ดี สนเทศ. "การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการสอนวิชาพลศึกษา". *สารพัฒนา*

หลักสูตร. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖๖, กันยายน ๒๕๓๓ : ๓๓.

พระมหาณรงค์ กนต์ลีโล. "ระบบพุทธจริยศาสตร์". *พุทธศาสตร์ศึกษา*. ปีที่ ๑ ฉบับ ๑ พฤษภาคม

- สิงหาคม ๒๕๔๙ : ๑๙.

๔. บทความจาก ซี ดี รอม (CD-ROM)

๑๐๐ ปี พุทธทาส, CD-ROM, ธรรมทานมูลนิธิ สอนโมกขพลาราม, ๒๕๔๘.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Burrhur, Skinner F. *Beyond Freedom and Dignity*. New York : Penquin Book, 1971.

Kholberg. Lawrence. *Development of Moral Character and Ideology*. Hartford Connecticut ConnectionPrinters Inc, 1964.

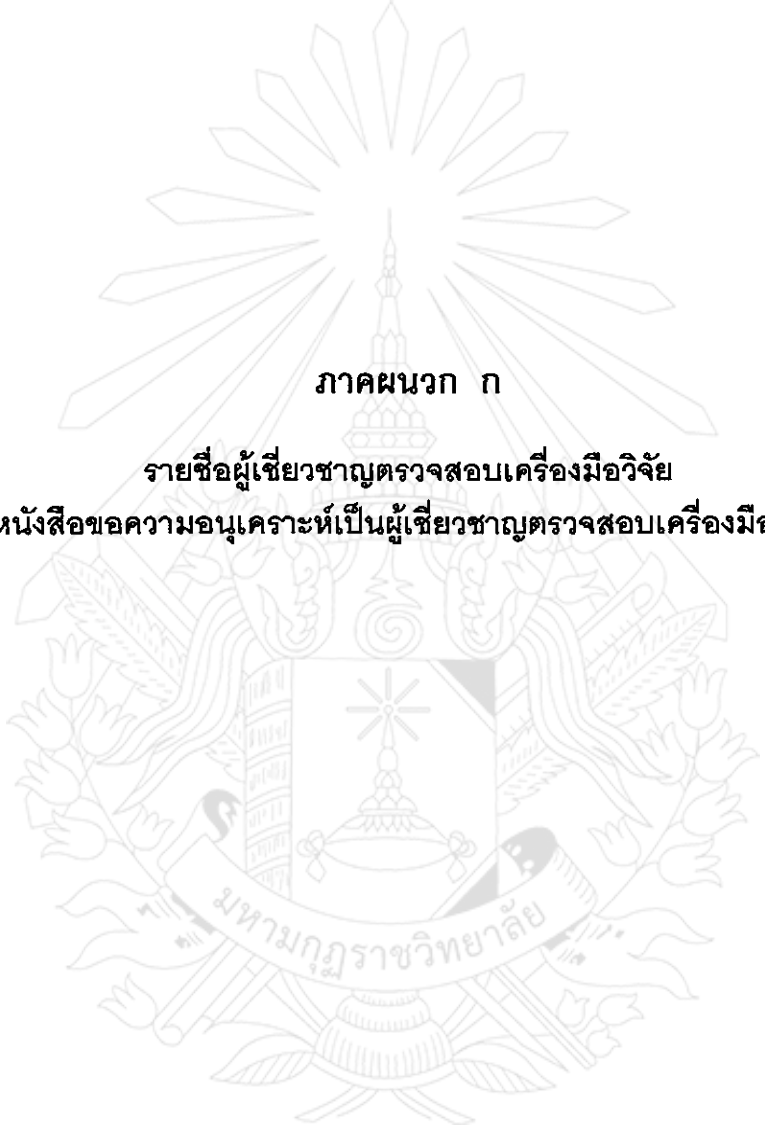
Piaget, J. and B. Inbelder. *The Psychology of the Child*. New York : Basic Book, 1969.

Rest, jame R, Moral. *Development and Behavior*. New York : Holt, Richart and Winston Co., 1976.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รายชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. พระมหา ดร. ปรีดา ขนติโสภโณ

ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. ดร. ส่งศรี ชมพวงค์

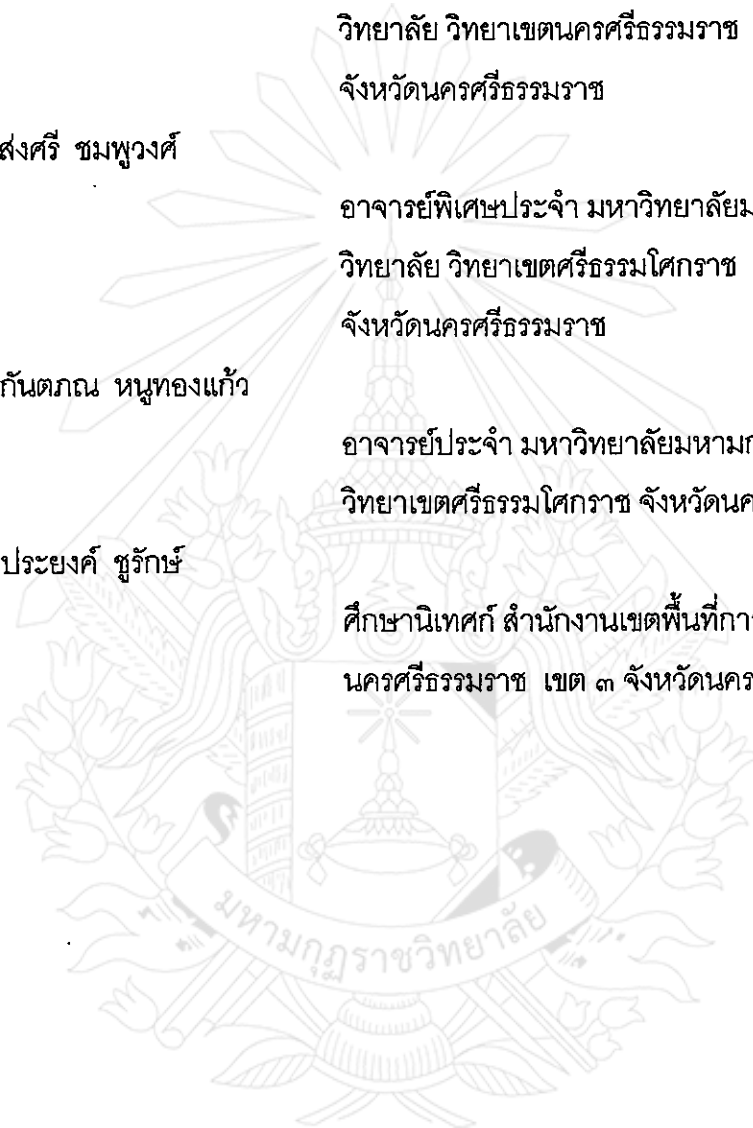
อาจารย์พิเศษประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. ดร. กันตภณ นนุทองแก้ว

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔. ดร. ประยงค์ ชูรักษ์

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑๒) / ๖๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหา ดร.ปรีดา ขนฺติโสภโณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมลลทา กระวีพันธ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช" โดยมี ดร.เดชชาติ ตีร์ทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่ง โครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑๒) / ๖๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. สงศรี ชมพวงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
	๒. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมลลดา กระจวีพันธ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้าวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช" โดยมี ดร.เดชชาติ ตีร์ทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่ง โครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย และขอเจริญพรขอบพระคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑๒) / ๖๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมลทา กระจวีพันธ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนาสตมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช" โดยมี ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่ง โครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดั่งเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย และขอเจริญพรขอบพระคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(ครูธรรมจักรเจตยาภบาล)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ที่ ศธ. ๖๐๑๔ (๑๒) / ๖๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. ประยงค์ ชูวัักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
	๒. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมลลดา กระวีพันธ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง "การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช" โดยมี ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบเรียนมาพร้อมนี้

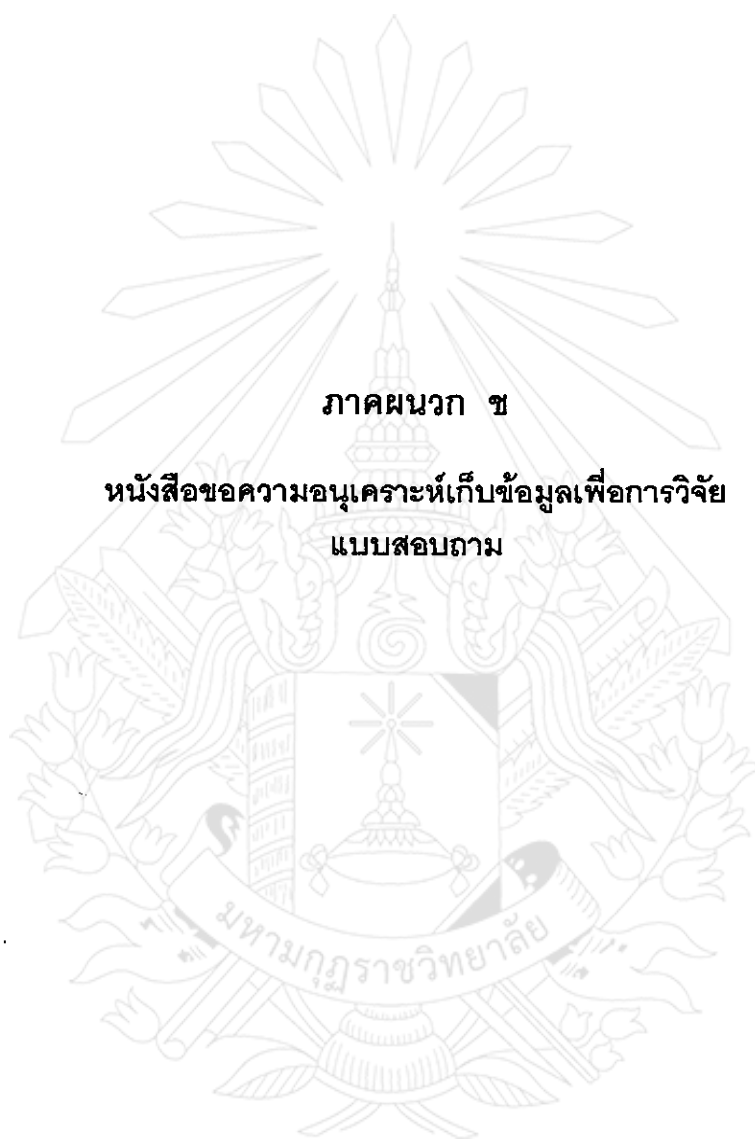
จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย และขอเจริญพรขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เจริญพร

(พระครูธรรมจักรเขตยาภบาล)

รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า
อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อทราบการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช นักเรียนเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนต่อไป

นางสาวมลลดา กระจวีพันธ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ตอนที่ ๑. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

๑. เพศ
สำหรับผู้วิจัย

๑. เพศหญิง

๒. เพศชาย

๑ ()

๒. ระดับการศึกษา

๑. ช่วงชั้นที่ ๓

๒. ช่วงชั้นที่ ๔

๒ ()

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิง
วิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

โปรดอ่านแบบสอบถามโดยละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับ
การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมตามความเป็นจริง

ที่	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑	๑. ด้านความใฝ่รู้ นักเรียนตั้งใจฟังครูสอนเพียงใด						
๒	นักเรียนศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม เพียงใด						
๓	นักเรียนซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา บทเรียนเพียงใด						
๔	นักเรียนสนใจฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ และอ่านหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับข่าวสาระ น่ารู้ต่างๆ เพียงใด						
๕	๒. ด้านความขยันหมั่นเพียร นักเรียนตั้งใจเข้าเรียนเพียงใด						
๖	นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน เพียงใด						
๗	นักเรียนช่วยเพื่อนทำความสะอาด ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงใด						
๘	นักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเพียงใด						
๙	๓. ด้านความอดทน นักเรียนจะแสดงกริยาขอมรับเมื่อพ่อแม่ ดักเตือนเพียงใด						
๑๐	นักเรียนอดทนต่อแดดร้อนเพียงใด						
๑๑	นักเรียนจะข่มใจไม่แสดงอาการทุรนทุ รายเมื่อเจ็บป่วยเพียงใด						

ที่	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๑๒	นักเรียนอดทนทำงานที่ยากเพียงใด						
	๕. ด้านความซื่อสัตย์						
๑๓	เมื่อนักเรียนซื้อของแล้วแม่ค้าทอนเงินเกินมาจะนำไปคืนเพียงใด						
๑๔	นักเรียนตรงต่อเวลาที่คุณครูนัดประชุมเพียงใด						
๑๕	นักเรียนรู้สึกละอายใจเมื่อบอกให้คนอื่นเห็นชื่อผู้ปกครองลงในสมุดประจำตัวนักเรียนเพียงใด						
๑๖	นักเรียนรับสารภาพกับพ่อแม่เมื่อทำของหายเพียงใด						
	๕. ด้านระเบียบวินัย						
๑๗	นักเรียนเข้าแถวรอซื้ออาหารเพียงใด						
๑๘	นักเรียนร่วมพิธีกรรมหน้าเสาธงด้วยอาการสำรวมเพียงใด						
๑๙	นักเรียนข้ามถนนตรงทางม้าลายและสะพานลอยเพียงใด						
๒๐	นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียนเพียงใด						
	๖. ด้านความเมตตากรุณา						
๒๑	นักเรียนแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนเมื่อยามขาดแคลนเพียงใด						
๒๒	นักเรียนมีความรักและความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเพียงใด						
๒๓	นักเรียนให้อาหารแก่สัตว์เพียงใด						

ที่	การปฏิบัติตามหลักจริยธรรม	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
๓๗	๑๐. ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองเพียงใด						
๓๘	นักเรียนพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไข งานให้ดีขึ้นเพียงใด						
๓๙	นักเรียนพอใจและตั้งใจที่จะทำงานที่ ได้รับมอบหมายเพียงใด						
๔๐	นักเรียนยอมรับผลของการกระทำของตน เพียงใด						

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน

๓.๑ ด้านปัญหาในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....

๓.๒ ด้านข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียน

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวมลथा กระวีพันธ์

วัน เดือน ปีเกิด ๑๐ ธันวาคม ๒๕๑๐

สถานที่อยู่ปัจจุบัน ๑๐๒ หมู่ ๑๐ ตำบลท้ายสำเภา อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรม-
ราช ๘๐๐๐๐ โทร. ๐๘๓-๑๘๒ ๙๑๑๔

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๓ ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโท
ประวัติศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๕๐ ศาสตรศาสดรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ประสบการณ์

พ.ศ. ๒๕๓๕-ปัจจุบัน ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ

รางวัล / ทู่นการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๔ โล่ครูผู้มีผลงานด้านจริยธรรมดีเด่น จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๕ ครูที่ปรึกษาดีเด่น จากกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๖ ทู่นเข้าร่วมชุมนุมลูกเสือโลก จากกองลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๘ ครูดีในดวงใจ จาก สพท.นศ. เขต ๓

พ.ศ. ๒๕๔๘ ครูกิจกรรมดีเด่น จาก สพท.นศ. เขต ๓

ตำแหน่งปัจจุบัน ครู คศ. ๒

สถานที่ทำงาน โรงเรียนเสาชงวิทยา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ซึ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่น ไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ